

الترجمة

العربية والفارسية

رتبها واحسن وضعها

الشيخ كاظم النجفي

طبعت

بنفقة المكتبة العربية لصاحبها

نعمان الاعظمي السكتي

مطبعة الفرات — بغداد

١٣٥٧ هـ — ١٩٣٨ م

الترجمة

العربية والفارسية

رتبها واحسن وضعها

الشيخ كاظم النجفي

طبع

بنفقة المكتبة العربية لصاحبها

نعمان الاعظمي السكتي

مطبعة الفرات — بغداد

١٣٥٧ هـ — ١٩٣٨ م

مقدم الناشر

بسم الله وحده وصلى الله على سيدنا محمد وآله ومن
والاه اجمعين

وبعد فاني لما رأيت الحاجة شديدة لوضع ترجمة في
اللغتين العربية والفارسية ، بحيث توضع في جيب المسافر
وحقيبة الحاضر ، لابتداء القطرين العربي والفارسي لما بينهما
من الصلة . اقتصادياً واجتماعياً ، وتبادل المنفعة المشتركة
والتعامل والتجارة وغير ذلك . فرأيت من الواجب ان اطبع
هذه الرسالة التي لا تخلوا من فائدة ، فمسي ان تقع من الطرفين
موقع القبول وارجو من القراء الكرام ان يعفوا ما وقع
من الخطأ والنسيان ولهم مزيد الشكر

نعمان الاعظمي السكتي

بغداد :

(في الكلمة واقسامها)

الكلمة هي اللفظ المفرد وهي
على ثلاثة اقسام . اسم . فعل .
حرف .

(الاسم)

هو ما دل على معنى في ذاته
غير مقترن بزمان نحو :

زيد

شجرة

دار

فرس

(الفعل)

كلمة تدل على حدوث شيء
ووقوعه في زمن معلوم وهو
على ثلاثة اقسام . ماض .

(در كلمه واقسام آن)

كلمه آنستكه لفظي مفرد بوده
باشد و آن بر سه قسم است
اسم . فعل . حرف .

(اسم)

آنستكه دلالت بخودي خود
داشته باشد و مقترن بزمني
نباشد چون .

زيد

درخت

خانه

اسب

(فعل)

فعل كلمه ايست كه بر شدن
چيزي بوقت معين دلالت
كند و آن بر سه قسم است .

مضارع . امر

— الماضي —

هو مادل" علی حدوث شیء

فی الزمن الماضي نحو

قام

آكل

ضرب

جلس

و علامته از یقبل تاء التانیث

الساكنة نحو (جالست)

و (اكلت)

— المضارع —

هو مادل" علی حدوث شیء

فی الحال او الاستقبال نحو

يكون

گذشته . آینده . اکنون

— ماضی —

انستکه دلالت کند بر شدن

چیزی در زمان گذشته مانند

باشند

خورد

زد

نشست

و علامت آن در هر بیت آنست

که تاء تانیث ساکنه را قبول

کند مانند (جلست)

— مضارع —

آنستکه دلالت کند بر شدن

چیزی در اکنون یا در آینده

مانند

میباشد

تا کُلُّ

نَضْرِبُ

اجلاس

و علامته الغالبة في الفارسية
ان يكون مبدؤاً بلفظة (می)
نحو (میخورد) و (میند)
و علامته في العربية ان يقبل
دخول لم عليه نحو (لم يأكل)
و (لم يضرب) و (لم تجلس)

— الامر —

مادل "على الطالب في الحال نحو

يَضْرِبُ

افعل

اقراً

میخوری

مینیم

مینشینم

و علامت آن در عربی آنست که
لفظ (لم) قبول کند مانند
(لم یکن) و (لم یشرَب).
و اما در فارسی علامت آن
بودن لفظ (می) در غالب
مباشه مانند (مینیم)
و (میخورم)

— امر —

آنست که دلالت کند بر طلبیدن
چیزی در حال حاضر چون

بزن

بکن

بخوان

كل

— الحرف —

هو مادل على معنى في غيره
ولم يقترن بزمان نحو

من

في

الى

— في اقسام الاسم —

الاسم على قسمين . عام .
وخاص . فالعام . هو ما شمل
الاشخاص او الاشياء التي
من جنس واحد ويسمى
(اسم جنس) وذلك نحو

رجل

امراة

بخور

— حرف —

آنت كه دلالت بر خودي
خود نداشته باشد و مقترن
بزمانى هم نباشد چون .

از

در

تا

— در اقسام اسم است —

اسم بر دو قسم است . عام .
وخاص . اسم عام . آنست
كه تمام اشخاص بالاشياء هم جنس
را شامل شود وانرا (اسم
جنس) ميبامند چون .

مرد

زن

اسد

شیر

دار

خانه

والخاص : هو ما يدل على
شخص او شيء واحد معين نحو

اسم خاص آنست که بربك
شخصی یا يك چیز معینی
دلالت کند چون

زید

زید

بغداد

بغداد

— في المفرد والجمع —

— در مفرد و جمع است —

المفرد : هو ما دلّ على واحد
نحو

مفرد : آنست که دلالت کند
بر یکی چون

کتاب

کتاب

شجرة

درخت

اسد

شیر

رجل

مرد

الجمع : ما دلّ على ما فوق
الاثنين نحو

جمع : آنست که دلالت از دو
بپایا کند مانند

اسود

رجال

کتب

احجار

و علامة الجمع في العربية لفظة
 (ون) او (ين) تزداد في آخر
 الكلمة فنقول مثل شاكر
 (شاكرين) او (شاكرون)
 وفي مثل عاقل (عاقلون) او
 عاقلين : ويسمى هذا الجمع
 (جمع تصحيح) وماعدا هذا
 الجمع يسمى « جمع تكسير »
 نحو « احجار » وهو جمع
 حجر و « کتب » جمع کتاب ..
 واما علامة الجمع في الفارسية
 فهي لفظة « آن » او « ها »

شیران

مردان

کتابها

سنگها

و علامة جمع در عربیت لفظ
 (ون) یا (ین) با آخر کلمه
 ملحق شود که در مانند شا کر
 (شا کرین) یا (شا کرون)
 میگویند و در مانند عاقل
 (عاقلون) یا (عاقلین)
 میگویند و این جمع را (جمع
 تصحیح) مینامند و غیر از
 این جمع (جمع تکسیر)
 مینامند چون در جمع حجر
 (احجار) میگویند و در جمع
 کتاب (کتب) میگویند ..

تُزَادُ فِي آخِرِ الْكَلِمَةِ : اَما
 لَفْظَةُ « آَن » فَهِيَ مُخْتَصَّةٌ
 بِالْحَيَوَانَاتِ وَبَعْضِ الصِّفَاتِ
 وَلَا يَجُوزُ اسْتِعْمَالُهَا فِي الْجُمَادَاتِ
 وَالنَّبَاتَاتِ . فَتَقُولُ فِي جَمْعِ
 « مُرَد » « مُرْدَان » : وَفِي
 جَمْعِ « شِير » « شِيرَان » : وَامَّا
 لَفْظُ « هَا » فَيَجُوزُ اسْتِعْمَالُهَا
 لِجَمِيعِ فَتَقُولُ فِي الْحَيَوَانَاتِ
 « مُرْدَهَا » وَ« شِيرَهَا » وَفِي
 الْجُمَادَاتِ وَغَيْرِهَا « سَنَكْهَا »
 وَ« دَرَخْتَهَا » : وَإِذَا اتَّفَقَ
 فِي آخِرِ الْكَلِمَةِ الْفَارَسِيَّةُ هَاءُ
 سَا كُنَتْ مِثْلَ « زَنْدَه » وَ« بَنْدَه »
 فَإِنْ أُرِدَتْ جَمْعُهَا بِالْفِظَةِ « آَن »
 فَتَبْدَلُ الْهَاءُ كَافًا فَتَقُولُ

وَامَّا عَلَامَةُ جَمْعِ دَرِ فَارَسِي
 آَنَسْتَ كَهَلَفْظِ (هَا) يَآ (آَن)
 بِآخِرِ كُلِّهِ مُلْحَقٌ شُودَ : اَما
 لَفْظُ (آَن) كَهَدَرِ حَيَوَانَاتِ
 وَبَعْضِ اَزْ صِفَاتِ اسْتِعْمَالِ
 شُودِ وَبَازِ نَيْسَتْ اسْتِعْمَالِ آَنِ
 دَرِ جُمَادَاتِ وَنَبَاتَاتِ پَسِ مِيكَوَنِي
 دَرِ جَمْعِ مُرَدِ (مُرْدَانِ) وَدَرِ
 جَمْعِ شِيرِ (شِيرَانِ) : وَامَّا
 لَفْظُ (هَا) اَزْ بِرَايِ هَمِّهِ
 اسْتِعْمَالِ شُودِ پَسِ دَرِ حَيَوَانَاتِ
 « مُرْدَهَا » وَ« شِيرَهَا »
 مِيكَوَنِي وَدَرِ جُمَاعَاتِ وَغَيْرِ
 آَنِ « سَنَكْهَا » وَ« دَرَخْتَهَا »
 مِيكَوَنِي نَوَهَرَكَاهِ دَرِ آخِرِ كُلِّهِ
 هَاءُ سَا كُنْهَ بَاشَدِ دَرِ جَمْعِ بَهْ

— زندگان — و — بندهگان —
 و اذا اردت جمعها بلفظة —ها—
 فتحذف الهاء الساكنة وتقول
 — زندها — و — بندها —

« آن » بکاف فارسی بدل شود
 که در مانند « زنده » « زندگانی »
 « گان » میگوئی و در مانند
 بنده « بندهگان » میگوئی
 و اگر خواسته باشی بلفظ
 « ها » جمع کنی هاء ساکنه
 را حذف میکنی و میگوئی
 « زندها و بندها »

— المعلوم والمجهول —

الفعل المعلوم ما ينسب لفاعله
 نحو

ماضي	فتح الباب زيد
	قتل الناس الطمع
مضارع	يضر بني والدي
	يسرقني اخي

الفعل المجهول ما ينسب فعل

— معلوم ومجهول —

فعل معلوم آ نسبت که بفاعل
 نسبت داده شود چون

ماضي	زيد در را واز کرد
	طمع مردم را کشت
مضارع	پدرم مرا ميزند
	برادرم مرا ميبد زدد

فعل مجهول آ نسبت که بمفعول

لمفعوله نحو

فُتِحَ الباب

ماضي

قُتِلَ الناس

يُضْرَبُ والدي

مضارع

يُسْرِقُ اخي

ولا يبنى فعل الا للمجهول

نسبت داده شود چون

در باز شد

ماضي

مردم کشته شدند

پدرم زده میشود

مضارع

برادرم دزدیده میشود

و فعل امر نسبت بمجهول

نمیشود

— المصدر —

— المصدر —

مصدر مانند فعل است بدلالات

بر حدث و آن اصل مشتقات

است و در عربی علامت آن

آنست که سر می تصریف فعل

واقع شود چون — ضرب

يضرب (ضرباً) یعنی (زدن)

و در فارسی مصدر آنست که

آخر فعل گذشته را بزیر

المصدر كالفعل في دلالة على

الحدث وهو اصل المشتقات

و علامته في الفارسية ان تحرك

آخر الفعل الماضي بالفتحة

و تزيده نوناً فتقول في ضرب

(زدن) و في قتل (كشتن):

و في الجريمة المصدر هو الذي

يجيء ثانياً في تصریف الفعل

ای تقول قتل یقتل (قتل)
و جالس یجلس (جالوساً)
و اکل یا اکل (اکلاً)

— اسم الفاعل —

هو مادل علی حدث فاعله
و علامته فی الفارسیة ان یكون
مختومة بالفتحة (نده) فتقول
فی ضارب (زنده) و فی
قاتل (کشنده) : و اما فی
العربیة فعلامته ان یأنی علی
وزن (فاعل) او (مفعول)
نحو

ضارب

قاتل

مفعول

حرکت دهیم ولفظ (ن)
با و متصل کنیم که در مانند
زد (زدن) میگوئیم و در
مانند کشت (کشتن) میگوئیم

— اسم فاعل —

انست که بر حدی و فاعل آن
دلالت کند و علامه آن در
عربی انست که بر وزن (فاعل)
یا (مفعول) واقع شود مانند
(قائم) و (مکرم) : و در
فارسی دلالت آن انست که
کلمه بلفظه (نده) مختوم باشد
چون

زنده

گوینده

فرستنده

معطی

-- اسم المفعول --

هو ما دلّ علی حدث وعلی
ما وقع علیه الفعل وعلامته
فی الفارسیة ان یکون مختوماً
بالحاء ولفظة (شده) فتقول
فی مأ کول (خورده شده)
وفی مقتول (کشته شده)
واما فی العربیة فهو ان یأتی
علی وزن (مفعول) او (مفعّل)
نحو

مأخوذ

مقتول

مُرسل

دهنده

-- اسم مفعول --

آنست که بر حدثی و بر آنکه
کار بر آن واقع شده دلالت
کند : و علامت آن در عربی
آنست که کلمه بر وزن (مفعول)
واقع شود مانند (مضروب)
و (مقتول) یا بر وزن (مفعّل)
واقع شود مانند (مُکرم)
و (مُعطی) : و در فارسی
علامت آن آنست که در آخر
کلمه لفظ هاء و (شده) ملحق

شود چون

گرفته شده

کشته شده

فرستاده شده

معطی

— افعال التفضیل —

فی الفارسیة هو ان تكون
الكلمة مختومة بلفظ (تر)
او (ترین) فتقول في اكبر
(بزرگتر) او (بزرگترین)
وفي اصغر (کوچکتر) او
(کوچکترین) : وفي العربية
كلمة تقع على وزن « افعال »
نحو اكبر واصغر واعلم وافضل
واحسن

— احكام الصفات —

الصفة كلمة تبين حال الاسم
وكيفية نحو ارجال عاقلون
ويشترط في العربية ان تطابق

داده شده

— افعال تفضیل —

در عربی کلمه ایست بوزن
« افعال » واقع شود مانند
« اکبر » و « اصغر » : و در
فارسی افعال تفضیل آنست که
در آخر کلمه لفظ « تر »
یا « ترین » ملحق شود که
در مانند

کوچک و بزرگ « کوچکتر »
یا « کوچکترین » و « بزرگتر »
یا « بزرگترین » میگوئی

— حکم صفات —

صفت کلمه ایست که حالت
و چگونگی اسم را بیان نماید
مانند « مردان خردمند »

الصفة موصوفها في الاعراب والتذكير والتأنيث والافراد والتثنية والجمع تقول « زيد قائم » و « هند نائمة » و « الزيدان قائمان » و « الزيدون قائمون » و « الهندات قائمات » وليس في الفارسية اعراب ولا تثنية ولا فرق بين المؤنث والمذكر ولا يشترط فيها مطابقة الوصف لموصوفه فتقول في الرجال الكبار « مردان بزرگ » وفي الاطفال الصغار « بچه‌ای کوچک »

— ضمير واقسامه —

الضمير مادل على متکلم . او مخاطب . او غائب وهو على

وصف در عربیت باید مطابق موصوف باشد چه در ترکیب وجه در تأنیث وجه در تذکیر وجه در افراد و تثنية و جمع : و اما در فارسی ترکیب و تثنية نیست و نیز فرق نیست در تأنیث و تذکیر و همچنین شرط نیست که صفت مطابق موصوف باشد که در وصف آقایان (آقایان بزرگ) و (آقایان بزرگان) میگوئیم و در وصف بچه‌گان (بچه‌گان کوچک) میگوئیم

— ضمير واقسام آن —

ضمير انست که دلالت کند بر متکلم یا مخاطب یا غائب

قسمین متصل و منفصل :

﴿ المتصل هو الذي لا يستقل

بنفسه نحو ﴾

مضید ت — متکلم

مضید ت — مخاطب

یمضی . . — غائب

مضید نا — متکلمین

مضید تم — مخاطبین

یمضی ون — غائبین

قرطاسه ی — متکلم

قرطاسک — مخاطب

قرطاسه ه — غائب

قرطاسه نا — متکلمین

قرطاسه کم — مخاطبین

قرطاسه هم — غائبین

و آن بر دو قسم متصل و منفصل :

﴿ متصل آنست که نه از کر

نحو اهد شد چون ﴾

رفته م — متکلم

رفته ی — مخاطب

میرود د — غائب

رفته یم — متکلمین

رفته ید — مخاطبین

میرود ند — غائبین

کاغذ م — متکلم

کاغذت — مخاطب

کاغذش — غائب

کاغذمان — متکلمین

کاغذتان — مخاطبین

کاغذشان — غائبین

﴿ والمنفصل هو الذي يستقل

بنفسه نحو ﴾

انا — متكلم

انت — مخاطب

هو — غائب

نحن — متكلمين

انتم — مخاطبين

هم — غائبين

﴿ اسم الموصول ﴾

الموصول : كلمة توصل الجملة

الاولى بالثانية « وهو »

الذي — للمفرد

الذين — للجمع

من — لمن لا يعقل

ما — لمن لا يعقل

فنقول في الذي والذين « جاء

﴿ ومنفصل آنست که ذکر

شود چون ﴾

من — متکلم

تو — مخاطب

آن — غائب

ما — متکلمین

شما — مخاطبین

ایشان — غائبین

﴿ اسم موصول ﴾

موصول کلمه ایست که قسمتی

از عبارت را بقسمت دیگر وصل

کند « وانی »

آنکه — بر مفرد

افانکه — بر جمع

که — از برای عاقل

چه — بر غیر عاقل

الذي ضربته او الذين ضربتهم
 وفي من - جاء من احبه -
 وفي ما - فهمت ما قال -
 و - ما قالوا -

﴿ اسم الاشارة ﴾

اسم الاشارة هو ما يشار به
 للقريب او للبعيد وكل منها
 اما للمفرد او للجمع نحو
 هذا - للمفرد القريب
 هؤلاء - للجمع القريب
 ذلك - للمفرد البعيد
 اولئك - للجمع البعيد

بس میگوئی درانکه و ازانکه
 «آمدانکه زدمش» «وانانکه
 زدمشان» و در که «آمدانکه
 دو ستنش دارم» و در چه
 فهمیدم آنچه گفتند، و آنچه
 گفت

﴿ اسم اشاره ﴾

اسم اشاره کلمه ایست که باو
 اشاره بنزدیک یا دور کنند
 و هر کدام از اینها یا از برای
 مفرد یا از برای جمع مانند
 این - بر مفرد نزدیک
 اینها - بر جمع نزدیک
 آن - بر مفرد دور
 آنها - بر جمع دور

— الاستفهام —

ادوات الاستفهام کلمات
یستفهم بها عن المقصود نحو

هل — قام زید

من — کان عندک

کم — مرة اتیت

این — اخوک

لماذا — أعطیت

أ — انت قلت

متی — یأتی

ما — یکون

ای — الناس احسن

— الظرف —

الظرف علی قسمین : مکانی .

وزمانی (فالـمکانی) نحو

فوق

— الاستفهام —

ادوات استفهام کلماتی هستند
که سؤال و پرسش را برسانند چون

آیا — زید باشد

کی — بود پیشی تو

چند — دفعه آمدی

کجا — برادرت

چرا (برای چه) داده‌ای

مگر — تو گفتی

کی — می‌آید

چه — میشود

کدام — مردم بهتر

— ظرف —

ظرف بر دو قسم است : مکانی

وزمانی : (مکانی) مانند

بالا

پائين	تحت
جلو	أمام
عقب	وراء
راست	يمين
چپ	شمال
نزد	عند
پيش	لدى
دوبرو	مقابل
سمت	الجهة
کنار	الجانب
(زمانى) مانند	(والزمانى) نحو
روز	يوم
فردا	غدا
ديگرو	امس
پهينرو	قبل امس
پس فردا	بعد غدا

قبل

پیش

بعد

پس

لیل

شب

نهار

روز

ضحی

چاشت

شهر

ماه

اسبوع

هفته

سنة

سال

دهر

روزگار

(ایام الاسبوع)

(روزهای هفته)

السبت

شنبه

الاحد

يك شنبه

الاثنين

دو شنبه

الثلاثاء

سه شنبه

الاربعاء

چهار شنبه

الخميس

پنج شنبه

الجمعة

— الفصول الاربعة —

الصيف

الشتاء

الربيع

الخريف

— اسماء الحركات —

الضمة —

الرفع —

الفتحة —

النصب —

الكسرة —

الجر —

المدد —

— حروف الجر —

حروف الجر هي التي تدخل

جمعه

— چهار فصل —

تابستان

زمستان

بهار

پائیز

— نامهای حرکات —

پیش

در پیش

زیر

دو زیر

زیر

دو زیر

کشیده

— حروف جر —

حروف جر است که بر اسماء

على الاسماء : نحو

من - الكوفة

الى - البصرة

في - الدار

عن - الناس

لـ - زيد

﴿ حروف العطف ﴾

و

ثم

ايضاً

كذا

كذلك

مع

﴿ حروف النفي ﴾

ليس

لم - لن - ما

داخل شود چون

از - کوفه

تا - بصره

در - خانه

از - مردم

بر - زيد

﴿ حروف عطف ﴾

و

باز

نیز

چنین

همچنین

با

﴿ حروف نفي ﴾

نیست

نه

نحو (لیس زید جالسا)

و - ولم یقم علی -

و - لن اریک -

و - ما قدم -

- انہی -

لا

نحو - لا تفعل -

و - لا تفعلوا -

و - لا یفعلوا -

- الامر -

(ل)

نحو - لیفعل -

و - لیقتلوا -

- الشرط -

لو - اذا - ان

نحو - لو جئتني اعلمک -

چون (زید نشینندہ نیست)

و - علی پائید شود -

و - نمیخواهم -

و - نه نشست -

- نهی -

ن - م

مانند - نکن -

و - و مکنید -

و - نکنند -

- امر -

- ب -

مانند - بکنند -

و - بکشند -

- شرط -

اگر

چون - اگر آمدی یادت میدهم -

و - اذا جالست آجلس -

و - ان ضربتني آهرب -

— التمني —

ليت

نحو - ليتني كنت تراباً -

— الترجي —

لعل

ه ه

نحو - لعل حبيبي يائي -

و - عسى ان اتعلم -

— التوكيد —

كل - اجمع -

نحو - قام الناس كلهم -

و - رأيت الناس اجمعين -

— الاستثناء —

الا - سوى - عدا -

و - اگر نشستی میشدیم -

و - اگر مرا زدی دیگر وزم -

— تمنی —

کاشک

چون - کاشک خاک بودم -

— ترجی —

شاید

گویا

چون - شاید دوستم میآید -

و - گویا یاد میگیرم -

— توكيد —

همه

چون - همه مردم باشندند -

و - همه مردم مرا دیدم -

— استثناء —

مگر

... غیر -

نحو - قام الناس الا زید -
او (عدا زید) او (سوی
زید) او (غیر زید)

- النداء -

- یا -

فی العربیة یتقدم حرف النداء
على المنادی تقول (یارباه)
و (یا الله) و فی الفارسیة
حرف النداء یقع فی آخر
المنادی

- کلمات الایجاب -

نعم

ای

اما نعم فتقع جواباً لمن
ینادی شخصاً نحو - یا حسن

غیر -

چون - مردم باشند مگر زید
- یا - مردم باشند غیر
از زید -

- نداء -

- ا -

در عربیت حرف نداء مقدم
بر منادی واقع شود و در
فارسی بعکس خواهد شد
مانند (پروردگارا)
و (خدایا)

- کلمات جواب -

ها

آری

اما (ها) واقع شود در
جواب کسی که شخصاً

فیقع الجواب - نعم -

واما (ای) فتقع جواباً للاستفهام

غالباً نحو (عملت خیراً) ؟

فیقال فی الجواب - ای -

صدا کند چون (حسناً) در

جواب او (ها) واقع شود

واما (آری) در جواب

استفهام در غالب واقع شود

مانند (ایانیکی کردی)

در جواب آن - آری - واقع

شود

(النَّسْبَةُ)

(ی)

هی فی العربیة والفارسیة

سواء تَنَوَّلَ .

(نسبت)

(ی)

وآن در عربی و فارسی مثل

هم میگردنی

- طهرانی -

- بغدادی -

- شیرازی -

- طهرانی -

- بغدادی -

- شیرازی -

کلمات متفرقة

ابتدا - هیچ - | جهرآ - اشکارآ

مطابقاً	—	بر هیچ وجه	تأثر	—	باری
بتاناً	—	بر هیچ رو	اسفناً	—	درینها
اصلاً	—	هرگز	حبیباً	—	زهی
جبراً	—	زورکی	البته	—	بی چون و چرا
بغتة	—	ناگاه	بلا شك	—	بی گمان
شفاهاً	—	زبانی	نحو	—	چون
مستعجلاً	—	شتابان	مثل	—	مانند

وجود

هست

(العدد)

(عدد)

العدد کلمة تبين مقدار المعدود
وهو على قسمين اصلي ووصفي

عدد کلمه ایست که شمار
را بیان نماید و آن بر دو قسم
است اصلي ووصفي

— الاصلی —	— الاصلی —	— الاصلی —	— الاصلی —
واحد	یک	احد عشر	یازده
اثنتين	دو	اثني عشر	دوازده

سپزده	ثلاثة عشر	سه	ثلاثة
چهار ده	اربعة عشر	چهار	اربعة
پانزده	خمسة عشر	پنج	خمسة
شانزده	ستة عشر	شش	ستة
هفده	سبعة عشر	هفت	سبعة
هیجده	ثمانية عشر	هشت	ثمانية
نوزده	تسعة عشر	نه	تسعة
بیست	عشرون	ده	عشرة

بیست و یک	واحد وعشرون
بیست و دو	اثنان وعشرون
بیست و سه	ثلاثة وعشرون
بیست و چهار	اربعة وعشرون
بیست و پنج	خمسة وعشرون
بیست و شش	ستة وعشرون
بیست و هفت	سبعة وعشرون
بیست و هشت	ثمانية وعشرون

تسعة وعشرون

ايدست و نه

ثلاثون

سي

واحد وثلاثون

سي ويك

(و هكذا تقدم الاحاد على

(و همچنين آحاد رامة قدم

العشرات بعكس الفارسي)

ميداري بر عشرات بعكس

(فارسي)

اربعون

چهل

تسعون

نود

خمسون

پنجاه

مائة

صد

ستون

شصت

مائة و واحد

صد ويك

سبعون

هفتاد

مائة و اثنان

صد و دو

ثمانون

هشتاد

مائة و ثلاثون

صد و سه

و هكذا تقدم لفظ المائة على

و همچنين لفظ صد رامة قدم

الاحاد كالفارسية

ميداري بر آحاد مانند عربي

مائتان

دو صد (دويست)

ثلاثمائة

سه صد (سي صد)

اربعهائة	چهار صد	تسعمائة	نه صد
خمسمائة	پنج صد (پانصد)	الف	هزار
ستمائة	شش صد	الفان	دو هزار
سبعمائة	هفت صد	ثلاثة آلاف	سه هزار
ثمانمائة	هشت صد	عشرة آلاف	ده هزار
و هكذا تقدم لفظة الآحاد		و همچنین تقدیم میکنی الفاظ	
على الآلاف		آحاد را بر لفظ هزار	

(الكسور)	(كسور)	(الكسور)	(كسور)
نصف	نیم	سدس	شش يك
ثلث	سه يك	سبع	هفت يك
ربع	چهار يك	ثمان	هشت يك
خمس	پنج يك	تسع	نه يك
عشر	ده يك		

(امثلة فعل گذشته)

بود . شد

(مثلة الفعل الماضي)

كان . صار

فَعَلَ . صَنَعَ

کرد . ساخت

طار . جاء

پدید . آمد

(المتكلم)

(بر متکلم)

اخَذْتُ . اعطيتُ

گرفتم . دادم

اشتریتُ . بعت

خریدم . فروختم

وقفتُ . قعدتُ

باشدم . نشستم

(المخاطب)

(بر مخاطب)

ضربتُ . نظرتُ

زدی . دیدی

هشيتُ . صعدتُ

واره رفتی . بالا رفتی

نزلتُ . وصلتُ

پائین رفتی . رسیدی

(المتكلمين)

(بر متکلمین)

قلنا . قرأنا

گفتم . خواندیم

كتبنا . رجعنا

نوشتیم . برگشتیم

ضحكنا . بكينا

خندیدیم . گریه کردیم

(المخاطبين)

(بر مخاطبین)

ركبتم . سئلتم

سوار شدید . پرسیدید

اکتم . اردتم
عصرتم . رکظتم
(لغائبین)

خوردید . خواستید
فشاردید . دویدید
(بر غائبین)

ناموا . استیقضوا
سقطوا . عدوا
تکاموا . نظروا
(الماضی المجہول)

خوابیدند . بیدار شدند
افتادند . شمرند
سخن گفتند . نگاه کردند
(ماضی مجہول)

قُتِلَ . قُتِلَتْ
قُتِلَ . قُتِلْنَا
قُتِلْتُمْ . قُتِلُوا
(امثلة الفعل المضارع)

کشته شد . کشته شدم
کشته شدی . کشته شدیم
کشته شدید . کشته شدند
(امثلة فعل مضارع)

يَكُونُ . يَصِيرُ
يَفْعَلُ . يَصْنَعُ
يَقْرَأُ . يَكْتُبُ
(المتكلم)

میباشد . میشود
میکند . میسازد
میخواند . مینویسد
(بر متکلم)

اقولُ . امشي

میگویم . راه میروم

اُطیر . اُضربُ

اصعدُ . انزلُ

(للمخاطب)

تتکلم . تصدیح

تنظر . تفعل

تمزق . تخیط

(للمتكلمين)

نشتري . نبيع

نأخذ . نعطي

نسد . نفتح

(للمخاطبين)

تزرعون . تحصدون

تطحنون . تخبزون

تأكلون . تشكرون

(للغائبين)

ينظرون . يبكون

مبیرم . میزنم

بالا میروم . پائین میروم

(بر مخاطب)

سخن میگوئی . صدا میکنی

نگاه میکنی . میکنی

پاره میکنی . میدوژی

(بر متکلمین)

میخریم . میفروشیم

میگیریم . میدهیم

میبندیم . واز میکنیم

(بر مخاطبین)

میکارید . میدروید

آسیاب میکنید . میپزید

میخورید . سپاس میکنید

(بر غائبین)

نگاه میکنند . گریه میکنند

یضجکون . استأون

يقومون . یقهملدون

(المضارع المجزول)

يُطَبِّخُ . اُضَرَبُ

تُؤَخِّدُ . يُكْسِرُ

نُفِّلَ . يُحَرِّقُونَ

(امثلة فعل الامر)

(للمفرد)

اقْرَأْ . اكتبْ

اسْمَعْ . اصْنَعْ

انْظُرْ . اسْمَعْ

(للجمع)

افعلوا . كونوا

كلوا . اقمداوا

(امثلة اسم الفاعل)

(المفرد)

مخندده میگیرند . میپرسند

پامیشوند . میباشینند

(مضارع مجزول)

پخته میشود . زده میشود

گرفته میشود . شکسته میشود

گشته میشود . میخندند

(امثلة فعل امر)

(بر مفرد)

بخوان . بنویس

پرس . بساز

نگاه بکن . بشنو

(بر جمع)

بکنید . بشوید

بخورید . بنشینید

(امثلة اسم فاعل)

(مفرد)

فَاعِل	کُنندہ
جَالِس	نشینندہ
قَائِم	ایستندہ
مُرْسِل	فرستندہ
(الجمع)	(جمع)
رَاكِبُون	سوار شدگان (۱)
جَالِسُون	نشینندگان
قَاتِلُون	کشدندگان
ضَارِبُون	زنندگان
آخِذُون	گرفتندگان
(امثلة اسم المفعول)	(امثلة اسم مفعول)
(المفرد)	(مفرد)
مَأْخُوذ	گرفته شده
مَقْتُول	کشته شده

(۱) في الاصل (سوار شده آن) لكن تقلب الهاء كافا

عند الحاق علامة الجمع كما مر في آخر (باب المفرد والجمع)

مضروب

(الجمع)

مأكولون

مضروبون

ساقطون

﴿ امثلة افعال التفضيل ﴾

اعلم

اكبر

اطهر

اعلى

زده شده

(جمع)

خورده شده گان

زده شده گان

افتاده شده گان

﴿ امثلة اسم تفضيل ﴾

داناتر

بزرگتر

پاكيزترين

بالا ترين

(امثلة المصادر)

(امثلة مصادر)

حروف الالف

خوشدل بودن

الابتهاج

دور شدن

الابتعاد

تمام کردن

الانمام

از سر گرفتن

الابتداء

پیوستن

الاتصال

فرستادن

الابحاث

الاتفاق	اتفاق کردن	الاختیار	گزیدن
الاتلاف	تلف کردن	الادرک	پی بردن
الاتکاء	تکیه کردن	الاذیة	رنجیدن
الاجتهاد	کوشیدن	الارائة	نگاه کردن
الاجتماع	جمع شدن	الاستواء	پخته شدن
الاجبار	بیگمار کردن	الاساءة	بدکردن
الاحتراس	پاسبانی کردن	الاستقبال	پیش وازی کردن
الاحتكاك	سائیدن	الاستيقاض	بیدار شدن
الاحتراز	پرهیز کردن	الاستعمال	بکار گرفتن
الاعطاة	فر با گرفتن	الاستقامة	ایستادگی
الاحتراق	سوختن	الشراء	خریدن
الاحتواء	فرا گرفتن	الاشراق	افروختن
الاحتقار	خار کردن	الاصرار	سماجت کردن
الاخذ	گرفتن	الاضطراب	تپش آمدن
الاخفاء	پنهان کردن	الاضطجاع	خوابیدن
الاخراج	بیرون کردن	الاطلاع	آگاه گشتن

الا حانة	کماک کردن	الانتخاب	برگنیدن
الاعتیاد	عات کردن	الانطفاء	خاموش شدن
الاغماء	بیهوش شدن	الانتظار	انتظار کشیدن
الاقتدار	توانستن	الانبساط	شاد شدن
الاعانه	یاری نمودن	الانكسار	شکستن
الاکل	خوردن	الانفجار	جدا شدن
الالتجاء	پناه آوردن	الانفجار	درگرفتن
الالتقاء	به هم رسیدن	الانشقاق	دریدن
الارتباب	شعله گرفتن	الاثبات	رستن
الامتلاء	پر شدن	الانصراف	بدرود شدن
الامر	فرمودن	الانتباه	بیدار شدن
الانتفاخ	آماس شدن	الانتقال	جایجا شدن
الانحناء	خمیدن	الایصال	رسانیدن

حروف الباء

البرق (اللمع) درخشیدن | البري لاقلم تراشیدن

البرم (الغمل)	تابیدن	البقاء	ماندن
البدسط	گستردن	البكاء	گریستن
البشارة	مژده دادن	البناء	بنائی کردن
البصق	تُف کردن	البلع	قوت دادن
البطر	ناسپاسی کردن	البل (الترطیب)	تر کردن
البوس (التقبیل)		بوسیدن	(ماچ کردن)
البول		شاشیدن	
البيع		فروختن	

حروف التاء

التأخی	برادر شدن	التجربة	آزمودن
التأخیر	پس انداختن	التحشاء	آروغ زدن
التألم	رنجیدن	التجلد	خورداری کردن
التبرید	سرد کردن	التجفیف	خوشک کردن
التشائب	دهن دره کردن	التجنید	قشون گرفتن
التثقیب	سفتن	التجسس	پیدجوئی کردن

التعزيم	گراستن	التسليم	سپردن
التحضير	آماده کردن	التسيير	سوار اندازی کردن
التعجير	حیران ماندن	التصادم	بهم دیگر خوردن
التعصرك (الاهتزاز)	جنبانیدن	التصديق	تصدیق کردن
التلاثر	درخشیدن	التصادف	بر خوردن
التغليب	رها کردن	التصفيق	دستک زدن
التدوير	گرداندن	التطويل	دراز کردن
التدخين	دود کردن	التعلم	یاد گرفتن
التذويب	گدازیدن	التعاجم	آه و خشن
التربية	پروریدن	التعب	مانده شدن
الترقيق (الترفيف)	باریک کردن	التعريه	لخت شدن
الترخي	سویستی کردن	التخطية	پوشیدن
التزین	اراستن	التفرج	تماشا کردن
التزويق	پیراستن	التفريغ	تهی کردن
التزمير	ساز زدن	التفتيش	وارسی کردن
التسليمية	دانداری کردن	التفصيل	اشکارانمودن

التفویض	واگذار نمودن	التلاوث	آغشته شدن
التقابل	روبرو شدن	التمنی	آرزو نمودن
التقطیر	چکانیدن	التمشیط	شانه کردن
التقلیب	برگردانیدن	التمطی	خمیازه کشیدن
التقرب	نزدیکی شدن	التقدم	پشیمان شدن
التعطیم	تکه تکه کردن	التنزیل	فرو آوردن
التکسیر	شکستن	التنظیف	پاک کردن
التکذیب	دروغگو ساختن	التوسیع	چراغ شدن
التکاسل	تنبلی کردن	التوصیة	سپردن
التکیدیر	ازردن	التوانی	سستی کردن
التهافت		روی هم ریختن	

حرف الثاء

الثبات	ایستادگی کردن	الثقب	سوراخ کردن
الثقل	سنگین شدن	الثنی	دو شدن
الثقة	امیدواریدن	الثناء	ستودن

حرف الجيم

الجدال	جنگ کردن	الجلب	اوردن
ال جذب	کشیدن	الجلوس	نشستن
الجر	کشیدن	الجمع	گرد کردن
الجريان (السييل)	جاری شدن	الجوع	گرسنه شدن
الجرح	زخم شدن	الجرب	گر شدن
الجماع	کردن	الجناء	ستم کردن
الجنفل (النفور)	ترمیدن	الجنایه	گناه کردن
الفسارة		تجری کردن	

حرف الحاء

الحبالة للمرأة	ایستادن شدن	الحصد	درو کردن
الحبجز	حبز کردن	الحصول	یافتن
الحمد	تحمید کردن	الحضر	کنند
الحرب	جنگ کردن	الحفظ	نگاه داشتن
الحراسة	پاسبانی کردن	الحقد	کینه نمودن

الحاك	خاریدن	الحمل	ورد داشتن
الحكى	گفتن	الحنى (التعذب)	خمیدن
الحلق للرأس	تراشیدن	الحياه	شهرم کردن
الحلم	خواب دیدن	الحياة	زیستن
الحل	باز کردن	الحياكة	بافتن
الحطب	دروشیدن	الحیادة	کساره گرفتن
الحس		بریان کردن	

حرف الخاء

الخديعة	فریب دادن	الخرد	فهرد کردن
الخروج	بیرون آمدن	الخلاص	تمام شدن
الخدش	زخم کردن	الخلاق	آفریدن
الخسارة	زیان کردن	الخلط	آمیختن
الخضوع	فروتن شدن	الخلق	خفته کردن
الخطأ	قصور کردن	الخوف	ترسیدن
الخطف	ربودن	الخطیطة	دوختن

الخیانة

خیانت کردن

حرف الدال

الدخول	تورفتن	الدلال	عشوہ کردن
الدعس	فشاردن	الدوران	گردیدن
الدفن	دفن کردن	الدهن	روغن مالیدن
الدق	کوبیدن	الدين	نسیه دادن

حرف الذال

الذبح	سحر بریدن	الذهب	رفتن
الذكر	یاد کردن	الذعر	ترسیدن
الدم	بدگفتن	الذكاء	هوشیار شدن
الذوق	چشمیدن	الذبول	پژمردن

حرف الراء

الريح	سود کردن	الرجاء	خواهش کردن
الربط	بستن	الراحة	آسوده شدن
الرجوع	برگشتن	الرجف	لرزیدن

رقصیدن	الرقص	امیدوار شدن	الرجاء
غنودن	الرقده	برگردانیدن	الرد
دویدن	الركض	نم دادن	الرشح
سوار شدن	الركوب	پاشیدن	الرش
افکندن	الرمي	راضی شدن	الرضاء
دیدن	الرؤية	شیرنوشانیدن	الرضاعة
گروگدازدن	الرهن	بلند کردن	الرفع
خون آمدن		الرعاف	

حرف الزاء

عروسی کردن	الزواج	کاشتن	الزرع
ناپدید شدن	الزوال	منع کردن	الزجر
افزوده شدن	الزيادة	آغزیدن	الزلق
دیدار کردن	الزيارة	رنجیدن	الزعل

حرف السين

الساومة (الضجر) زاری بودن السب (الشتيم) بد گفتن

شنا کردن	السَّاحَة
پوشیدن	الستر
نرم کردن	السحق
بستن	السد
دزدی کردن	السرقة
سرفه کردن	السعال
آبیاری کردن	الستي
خاموش شدن	السكوت
السلق	جوشانیدن
السلب	تاراج کردن
السلخ	پوست کنیدن
السمع	شنیدن
السن	تیز کردن
السؤال	پرسیدن
السهو	فراموش کردن
السير	راه یافتن

حرف الشين

سیر شدن	الشبع
خرخره کردن	الشخير
آشامیدن	الشرب
خریدن	الشراء
الشنق	دارکشیدن
الشغل	کار کردن
الشفقة	مهربانی کردن
الشفاعة	شفاعت کردن
الشم	بوئیدن

حرف الصاد

الصبر	شکیبائی کردن	الصلح	آشتی کردن
الصعب، المنكب	ریختن	الصهيل (للخيل)	شیبچه زدن
الصبغ	رنگ کردن	الصيام	روزه گرفتن
الصدفه	بر خوردن	الصيد	شکار کردن
الصراخ	فرا کردن	الصيرورة	شدن
الصلاة	نماز خواندن	الصيانة	نگهداری کردن

حرف الضاد والطاء

الضحك	خندیدن	الطبع	چاپ زدن
الضرب	زدن	الطابخ	پختن
الضعف	لاغر شدن	الطاحن	آسیاب کردن
الضم	آغوش کشیدن	الطرد	تاراندن
الضياع	گشتن	الطارق	درب زدن
الضغط	فشاردن	الطافع (الفيض)	لبریز شدن
الضجر	بیتابی کردن	الطلب	خواستن

الطمع	طمع کردن	الطيران	پرویدن
الطهارة	پاکیزه شدن	الطلي	ازدودن
الطواف	گشتن	الطلي	تا کردن

حرف الظاء

الظما	تشنه شدن	الظفر	خامیاب شدن
الظن	پنداشتن	الظلم	ستم کردن
الظلام			تاریک شدن

حرف العين

العبادة	پرستیدن	البد	شماردن
العتق	آزاد کردن	العصر	فیشاردادن
المعجز	بستوه آمدن	العض	گزیدن
المعجزة	شتاب کردن	العتاء	دادن
المعجن	خمیر کردن	العطاس	عطسه کردن
العرج	لنگیدن	العقونه	گنبدیدن
العرق	خوی کردن	العلم	دانستن

فریاد کردن	العویل	کردن	العمل
آباد شدن		العبارة	

حرف الغین

جوشانیدن	الغایان	مغبون شدن	الغبین
بستن	الغلق	کاشتن	الغرس
چشم بستن	الغمض	علاک کردن	الغریبه
سرودن	الغناء	غرق شدن	الغرق
ریشک نمودن	الغبطة	ریستن	الغزل
توانگر شدن	الغنا بالمال	شستن	الغسل
فرورفتن	الغوص	فرب دادن	الغش
خشمناک شدن	الغیظ	ازدوه شدن	الغم

حرف الفاء

خشنود شدن	الفرح	باز کردن	الفتح للباب
گسترده	الفرش	ریزه ریزه شدن	الفت
مالیدن	الفرک	شکافتن	الفتق

الفعال	کردن	الفهم	فهمیدن
الملاحة	ازر گری کردن	الفحص	جستجو کردن
الفرار	گریختن	القطانة	زیرک شدن
الفكاهة	خوشدلی کردن	القطام	شیر ریدن

حرف القاف

القبول	ورزیدن	القلع	کنیدن
القتل	کشتن	القلي	سُرخ کردن
القراءة	خواندن	القطع	بریدن
القرض (الدين)	وام گرفتن	القناعة	قباحت کردن
القرص	نشکون گرفتن	القول	گفتن
القفز	جستن	القيام	برخواستن
القياس			پیمودن

حرف الكاف

الكبير	گردن کشی کردن	الكثرة	افزون شدن
الكتابة	نوشتن	الكراهة	دوست نداشتن

الکسر	شکستن	الکلام	گفتن
الکسل	سستی کردن	الکنس	دوختن
الکسب	کاسبی کردن	الکیل	پیمانه کردن
	الکی	داغ کردن	

* حرف اللام *

اللبس	پوشیدن	اللب	بازی کردن
اللبط	تپیدن	اللف	پهچیدن
اللبس	لبسیدن	اللقط	برچیدن
اللبصق	چکانیدن	اللمس	دستمالی کردن
اللطم	سبیل زدن	اللیاقه	شایستن
الدين		نرم شدن	

* حرف الميم *

المجىء	آمدن	المحادثة	حرف زدن
المحو	پاک کردن	المخط	فین کردن
المحبة	دوستی کردن	المخاطبة	گفته شنو کردن

جویدن	المضغ	برهم زیاد کردن	المزايعة
باریدن	الطر	شوخی کردن	المزاح
شناختن	المعرفة	قائی کردن	المزج
ایراد کردن	المعارضة	بالک کردن	المسح
دل به چیدن	المغص	پیش جوئی کردن	المسابقة
گذشتن	المروور	گرفتن	المسك
توانستن	المهارة	مشوره کردن	المشاورة
پابند بودن	المواظبة	راه رفتن	المشي
مُردن	الموت	مکیدن	المص
میل کردن	الميل	ثبک گرفتن	المضايقة

* حرف النون *

فراموش کردن	النسيان	رستن	التبت
رسیدن	النفذ	کنندن	النتف
دیدن	النظر	بیمختن	الذخل (لاطحين)
سودن	النفع	صدا کردن	النداء

النفخ	دە پیدن	النفصان	کم شدن
الیزاع	بهانه کردن	النوم	خوابیدن

﴿ حرف الواو ﴾

الوجع	درد کردن	الوقوف	ایستادن
الوزن	کشیدن	الوقوع	افتادن
الوصول	رسیدن	الوقاية	پناه بردن
الوضع	نهادن	الولادة	زائیدن

﴿ حرف الهاء ﴾

الهبه	بخشیدن	الهدم	خراب شدن
الهبوب الريح	وزیدن	الهرب	گریختن
الهنز		تسكان دادن	

﴿ حرف الياء ﴾

اليأس	خوشگیدن
اليأس	نا امیدي
اليمين	سوء گند

﴿ الصفات المستعملة ﴾

صَدَب .	سَدِخت	حامض .	دُارِش
سَهْل .	آسان	يابس .	خوشك
ثَقِيل .	سَدَنگین	رطب .	تَر
خَفِيف .	سَدَبَك	قليل .	كَم
جَيِّد .	خوب	كثير .	خَبيل
رَدِيء .	بَد	طويل .	بَلَد
صَافِي .	صاف	عريض .	بَاز
كَدِر .	كَدَالود	قصير .	كَوتاه
حار .	گرم	عميق .	گود
بارد .	سرد	ناعم .	نرم
غالي .	گران	خشين .	زَبَر
رَخِيص .	ارزان	جديد .	تازه
حُلُو .	شیرین	عتيق .	كهنه
مُر .	تلخ	سَمِين .	چاغ
ضعيف		لاغر	

﴿الروحیات﴾

الله	خدا	الذنب	گناه
النبي	پیغمبر	الجنة	بهشت
الملائكة	فرشتگان	النار	آتش
الصلاة	نماز	الموت	مردنی
الصوم	روزه	الثواب	ثواب

﴿في اسماء اعضاء الانسان﴾

الرأس	سر	الاهواب	مُجكان
الدماغ	مغز	الحاجب	آبرو
الجمجمة	کلاه	البؤبؤ	ديده
الشعر	مو	الجفن	پلك
الدوائب	کيسو	الانف	بین
الاذن	گوش	الخد	گونه
الجهة	پيشانی	الشارب	سبیل
العين	چشم	الشفه	آب

الاصبع	ریش	الظہر	کمر
السن	دندان	الصدر	سینه
اللسان	زبان	الثدي	پستان
الفم	دهن	الصدر	ناف
الحنك	چانه	البطن	شکم
الوجه	صورت	الخاصرة	مهاو
الرقبة	گردن	المراة	تالعه
الملتوم	گاو	المصران	رودها
الابط	بذل	السكرش	گیچا
الكتف	شانه	القلب	دل
العضد	نازو	الطحال	سیریز
المرفق	آرنج	الحوصلة	چینه
الزناة	مُج	الضلع	دنده
اليك	دست	السكبك	جگر
الاصبع	انگشت	الفتحة	ران
الظفر	ناخن	الركبة	زانو

الرَّحْل	پای	الرِّق	رِک
کعب الرِّجل	پاشنه	العصب	پی
المِظْم	استخوان	الروح	روان
اللحم	گشت	النفس	جان
الشحم	ربی	العقل	خرد
الدم	خون		

صفات الانسان

آخُول	لوج	اقرع	کچل
آعُور	یکپشمي	احق	لجهاز
اعمی	کور - باینا	کوس	کوسه
اعرج	شل - انگ	صحیح	تندرست
بصیر	بینا	سقیم	مربض
احدب	گوژدار	حي	زنده
اخرس	گنگ	میت	مُرده
اطارش	گر	ضعیف	لاغر

قوي	قوانا	عجوز	پير زن
جائع	گر سینه	طویل	بلند
عطشان	تشنه	قصير	کوتاه
شابع	سیر	مربع	چارخانه
عاقل	خردمند	متزوج	کد خدا
مجنون	دیوانه	اعزب	ناکد خدا
شجاع	بها در	بکر	سترون
جبان	رسو	ثیب	بیوه
حسن الخلق	خوش خلق	غني	توانگر
سيء الخلق	بد خلق	فقر	درویش
بليد	کودن	مرضه	شیرده
ذکی	زود فهم	گذاب	دروغگو
طفل	کودک	قاسی القلب	سخت دل
شاب	جوان	رقیق القلب	نرم دل
کهن	میان	کبير	بزرگ
شائب	پیر مرد	صغير	کوچک

سنگران	کست	جاهل	نادان
سارق	دزد	ظالم	ستمگر
محب	دوست	عدول	ملاکت کن
عاد	دشمن	عادل	عدل کننده
خیال	فریبده	مفتان	فتنه انگیز
حقود	کینه ور	مصلح	صلح کننده
رؤف	مهربان	جور	جسارت کننده
تجیل الصورة	خوشگل	جسیم	تورمند
قبیح الصورة	زشت	شریف	صاحب شرافت
سلطان	شاه	وضیع	پست
عالم	دانا	عزیز	عزت مند
عابد	پارسا	ذلیل	بی آبرو

اسماء اقارب الانساب

الأب	پدر	الابن	فرزند
الأم	مادر	الولد	پسر

البنت	دُختر	بنت الخال	دختر دایی
الاخ	برادر	ابن الخال	دائی زاده
الاخت	خواهر	ابن العم	عمو زاده
الرضیعة	همشیره	بنت العم	دختر عمو
العم	عمو	ابو المرأة	پدر زن
الخال	دائی	ام المرأة	مادر زن
العمة	عمه	الصهر	داماد
الخاله	خاله	المَدِيل	هم زلف
الحفید	نوه	الجارية	کنیز
الزوج	شوهر	العبد	غلام
الزوجة	زن	الجار	همسایه
الربیعة	دُختر زن	المائلة	خانواده
السبط	نوه دختری	الصديق	دوست
ابن الأخت	خواهر زاده	القرابة	خویش
ابن الاخ	برادر زاده	الثوم	ایل
ابن الرضیعة		همشیره زاده	

المأكلات وما يتعلق بها

الخبز	نان	الحامض	مارشى
الطبيخ	پلو	الدهن	روغن
المرق	خورشت	البيض	تخم مرغ
العجين	خمير	الزبدة	کره
الدقيق	آرت	الشنين الشنينة	دوغ
الملح	نمک	الخنس	کاهو
الماء	آب	الرقى	هندوانه
اللحم	گوشت	البطيخ	خربوزه
الحليب	شیر	اللحم المشوي	کباب
الذبن	ماست	الشحم	پی
الجبن	پنیر	المحشي	دولمه
الدبس	دوشاب	المقلی	سرخ شده
الخل	سرکه	الحلو	شیرین
البصل	پیاز	المُر	تلخ
الثوم	سیر	المصيده	کاجی

السكرات	تره	السراق	برگ چمندار
الريحان	نازبو	الجزر	هويج (زردك)
المخاضير	سبز جات	البطاطه	بيدب زميني
السكر زبره	گشتي	السفرجل	به
الهندبا	كاسني	اليقطين	كدو
الحلبه	شنبليله	اللفت	شلغم
النعناع	بودينه	الفجل	ترب
السكرفس	جعفري	الطماطه	گوجه فرنگي

حبيبي اسماء الحبوب

الحبوب	دانها	النوى	حصه
الارز	برنج	السمسم	کنجد
القمح	گندم	الاذرة	زرات
العدس	مرجومك	الحمص	نخود
الشعير	جوه	الدخن	ارزن
الحب	دانه	الفول	باقلا

اسماء الفواكه والأشجار ومتعلقاتها

الفواكه	ميوه‌ها	التين	انجیر
الجنينة	باغچه	اللوز	بادام
البدستان	باغ	التمر	خرما
الشجر	درخت	القطن	پنبه
التمر	ميوه	القصب	قصب
النباتات	روئيدها	الذئبن	شاخه
الرماني	آثار	الورد	گل
التفاح	سديب	العشب	گياه
الجوخ	شفقالو	الشرك	خار
العنب	انگور	الحطاب	هيزم
الزبيب	موين	الجذع	تنه
العنقود	خوشه	البذر	تخم
الحصرم	قوره	الحبوب	دانها
المشمش	زردالو	التين	کاه
الجوز			گردو

حاشیه‌های ملائیس و متعلقاتها

الملائیس	رخشها	التیگه	بند زیر جامه
سداوة	سداوه	(الخفاء) الخف گمش	
بر نیمة (قبعة) شاپو		جوارب	جوراب
قلمسوة	کلاه	القرط	گوشواره
یاقه	گردن بند	الاساور	دست بند
رباط	فکس	الزور	دوگه
ثوب (قميص)	پیراهن	(نظارة) المنظارة عینک	
سروال	نمدبان	القماط	غنداق
(جا کت) ستره	(کت) لباده	(الفراء) الفرو	پوستین
بنطالون	شروال	الصوف	پشم
بجامة	بجامه	القطن	پنبه
زخمة	جائزعه	الوبر	کُرک
الرداء	عبا	الحرير	ابریشم
جبة	ابدمت	الخيط	نخ
حزام	کمر بند	الخاتم	انگ شتر

اسماء الالوان

الابیض	سفید	الاسود	سیاه
الاحضر	سبز	الرمادی	خاکستری
الاصفر	سرخ	الوریدی	گلی
الاصفر	زرد	الاشقر	سرخ واز
الاروق	گهرد	الماوی	آبی

محتویات المدرسة

المعلم	آموزنده	القراءة	خواندن
المهین	شاگرد	الكتابة	نوشتن
الحبر	مهرکب	التعليم	یاد دادن
الخرطاس	کاغذ	المهلم	یاد گرفتن
المحبرة		دوات	

اسماء ارباب المهن والصنائع

استیکافی	کاشمشور	بقال (بدال)	بقال
بائع التبغ	تدنی فروش	بنّان	بنّان

بُسْمَانِي	باغبان	معالج	پنبه زن
بلام	کشتیبان	کحاذق	سالماني
بَنَاء (مهيار)	بنا	کمالواني	شیرینی فروش قناد
بَوَّاب	دربان	کجّال	کمال (بارکش)
بَيْطَار	بیطار	کجّامي	کجّامي
تاجِر	تاجر (بازرگان)	خُرْدِي (مربچي)	درشکه چي
ترجمان	ترجمان	خادم	نوکَر
جِرّاح	جراح	خادمة	کلامت
جَزّار	قصاب	خازن	خزینه دار
کجّال	شتربان. ساربان	خَبّاز	نانوا
جَوَاهِرِي	جواهر فروش	خزاف	سفال فروش
حائِك	جولّا	خطّاط	خوشنویس
حدّاد	آهنگر	خفّاف	کفش فروش
خطّاب	هیزم فروش	خیّاط	دوزی
خفّار	قبرگن. چاه گن	خیاطه	دوزنده
		خیمام	خیمه دوز

دَلَاك	کیسه کش، دَلَاك	تَشَاك	ماهی فروش
دَلَال	دَلَال	سَمَسَار (دَلال)	سَمَسَار
دَاع	چوپان، شَبَّان	شَوَاك	خار کش
دَبَّان	نا خدایا	صَائِغ	زرگر
رَسَام	نقاش	صاحب المطبعة	صاحب المطبعة
راقص	رقاص	صباغ	رنگور
راقصة		صباغ الاحذية	واکسی
رقاع	پینه دوز	صحنی	روزنامه نویس
زَبَّال	زباله کش	صراف	صراف
سائس	مهر تر	صفا	مسگر
سائق السيارة	شوفر	صواف	پشم فروش
سادن	کلیددار	صیاد	(شکارچی) شکاری
سارق (لص)	دزد	صیدلی	اجزایچی
ساعاتی	ساعت فروش	طباخ	طباخ (آشپز)
سروجی	سراج	طبيب	طبيب
سكاكینی	چاقو ساز		

طیان	گل کار	کتبی	کتاب فروش
عامل	عمه له	کناس	جار و کش
عطار	عطر فروش	کواز	کوزه فروش
عواد	عود زن	کیمیاوی	کیمیاگر
غسال	رخت شوی	عامل الا کواز	کوزه گر
غساله	کازر	مجلد کتب	صحاف
غواص	غواص	محاسب	حسابگر
فحام	زغال فروش	محام	وکیل . محامی
فلاح	فلاح (برزگر)	محرر	محرر (دبیر)
قابله	ماما	مربیّه	دایه
قاض	قاضی	مرتب الحروف	حروف چین
قرطاسی	کاغذ فروش	مربک الاسنان	دندان ساز
قصاب جزار	قصاب	مربن حلاق	سر تراش . سلمانی
قهوانی	قهوه چی	مصور	صورت گر . عکاس
قزاز	علاق بند	مطرز	مطرز
کاتب	کاتب (نویسنده)	معلم	معلم (آوزگار)

مغني	مغنی	نحات	سنگ تراش
مکاری	چار و ادار	نحاس	مسگر
مُکوي	اتوکش	نجار	چپ تراش
ملاح	ملاح (کشتیبان)	نخاف	لخاف دوز
ممرض	پرستار	النقاش	نقاش
ممرضه		نحاس	بنده فروش
منجم	منجم (ستاره شناس)	نداف	پنبه زن
مؤلف	مؤلف		
مهندس	مهندس	وراق	کتاب فروش. کاغذ فروش
میکانیکی	میکانیکی	ناشر الصحف	موزع روزنامه

آلات ارباب الحرف والصنائع

الميزان	ترازو	النمّاس	تیشه
الابرة	سوزن	المطرقة	کلنگ چاکچ
المِقراض	قیچی	المخّصف	درفش
السکین	چاقو	المسحار	میخ
المشار	اره	الحبّل	تناف (طناب)

الاناء	زرف ظرف	القيدُر	ديك
المفتاح	كايك	اللوحي	تخته
المثقب	برمه	الخشب	چوب
الفحم	زغال	الزجاج	شيشه
الجُص	گچ	الماكية	ماشين
الحجارة	سنگ	الميجل	داست
الرماد	خاكستر	المسحاة	بيل

مُشتعلات الدور

الدار	خانه	النافذة	پنجره
السطح	پشتبان	الستف	آسمان خانه
الغُرْفَة	اطاق	الباب	دَر
صحن الدار	حيات	الحائط	ديوار
السلم	نوردبان	العتبة	دَر در
الدرج	پله	العمود	ستون
الرف	طاقچه	المرحاض	كنار آب

البئر	چاه	حنفية الماء	شیر آب
الزاوية	کُنْج	حدیقة	باغچه
المطبخ	اجاغ	نافورة	فواره
الاصطبل	طویله		

حرفی اثاث الدار

البساط	گليم	السريр	تخت خواب
البائات	کناره	الخيمة	چادر
القدر	ديک	المراة	آينه
الوعاء	ظرف	المهد	گهواره
المِصفاة	چاو صافی	المندیل	دستمال
الإناء	کاسه	الابريق	(آفتابه) اوراك
المنخل	الانت	الستار	پردہ
الملقحة	قاشق	فراش النوم	رخت خواب
المملحة	نمکدان	الوسادة	بالين
السراج	چراغ	المكنسة	جاروب

النارجيل قليان

السماط سفرة

الوقود

هيزم

الاصراض والاوجاع

الجرح

زخم

الوجع

درد

الورم

اماس

رمد العين

چشم درد

وجع الرأس

درد سر

الاعجز

نا توانی

وجع السن

درد دندان

الجذري

آبله

وجع البطن

درد شکم

الخصيه

سر حاک

خفتان القلب

طيش دل

ذات الجنب

سینه پهلو

الحمى

تب

وجع الظهر

کمر درد

الرجف

لرز

وجع الضلع

درد دنده

الخوف

ترس

اسماء الادوية

الاهلياج

هليله

حب البقر

گاودانه

قصب السكر

نی شکر

افیون

تریاک

سنا کی	سنا	سترسل	استرسل
حبّة ملوہ	رازیا نہ	عنب الشلب	تاج ریزی
حب الصفرجل	بہدانہ	الهرق الحار	زنجفیل
قُر نفل	مہیخاک	کُزبرہ	گشنیز
کُرکم	زردچوبہ	شمع المسل	موّم
فُطری نیا	اسپرزه	تہان	شکر تقال
قرطم	کافشہ	دمُ الاخوين	پرسیارشان
خوبہ	خاکشیر	الافحوان	بابونہ
اظافر	زاخی ناک	دھن الزبت	روغن زیت
زرغبون	صوردنج	دھن الاوز	روغن بادام
عشبہ	یاسمین بر	دھن الخروع	روغن کرچک

اسماء و متعلقاتها

السماء	اسمان	السحاب	ابر
الشمس	آفتاب	المطر	باران
القمر	مہتاب	الريح	باد

الجَبَل | كوه | المَهْدَن | كان

حیوانات المجتحة

الديك	خروس	فرخ الدجاجة	جوجه
الدجاجة	مُرغ	الجمامة	كبوتر
النعام	شتر مرغ	البعوضة	پشه
البط	مرغ آب	البرغوث	كِيَك
الوز	قاز	(اعضاءها)	
البوم	جُنْد	المنقار	نُك
الجراد	مَلَخ	الريش	پر
الخفاش	شب پر	الجناح	پروبال
المصفور	گنجشك	الذنب	دُمب
الغراب	كلاغ	الطير	پریدنی
الهندليب القُمری	بُلبُل	الحوصلة	چینه
الذباب		مگس	

الحشرات

الحية	مار	المنكبوت	کارتن
العقرب	گژدم	النمل	مورچه
الضف	سوس مار	الدود	کرم
الفار	موش	الخنافساء	سوسکه
الوزغ	چاپاسه	المنه	بيک
ذنب العقرب		نیش گژدم	

الحيوانات البرية

الأسد	شیر	القرود	میمون
الظبي	آهو	الفهد	پلنگ
الضبع	کفتار	الفيل	پیل
الذئب	گړک	الثعلب	روباه
الدب	خرس	القنفذ	خار پشت
الخنزير	خوک	الارنب	خرگوش
ابن آوى		شغال	

حیوانات الاهلیة

الجمار	خَر (الَاغ)	الغنم	گوسفند
الفرس	اسب	الخروف	ز
البغل	قاطر	النعجه	ماده
البعير	شتر	البقر	گاو
المعز	بز	القرن للبقر	شاخ
الجدى	زغاله	حافر الخيل	سهم اسب
الهر	گره	ظلف الغنم	کنش گوسفند
الكلب		سگ	

حیوانات البحرية

السمك	ماهی	السلاحف	کاسه پشت
الضفدع	قرباغه	السرطان	خرچنگ
الحوت	نهنگ	الروبيان	ماهیان ریزه

مايتماق بالبحر

السفنينة	کشتی	المرساة	انکر
----------	------	---------	------

الموج	خیزاب	العمق	گردی
النهر	جوی آب	الارض	پهنی
شراع السفينة	بادپاز کشتی	الطول	درازی

﴿آلات الحرب﴾

المدفع	توپ	البندقية	تفنگ
المسدس	وَرُور	الريح	نیزه
القنبلة	دانه	السيككين	چاقو
البندقية	گلوله	القوس	کمان
السيف	شمشیر	السهام	تیر
الخندق	خندق	کارد	

﴿کلمات کثیره الاستعمال﴾

كان	بود	كانتا	بودند
كانا	بودند	کن	بودی
كانوا	بود	کنت	بودید (شما دو نفر)
كانت		کنتما	

پیش ما	عندنا	بودید	کنتم
پیش شماها	عندکم	بودی	کنت
پیش آنها	عندهم	بودید	کنتم
پیش من بود	کان عندی		کنتن
پیش تو بود	کان عندک	بودم	کنت
	کان عندک	بودیم	کننا
پیش او بود	کان عنده	پیش من	عندی
	کان عندها	پیش تو	عندک
پیش ما بود	کان عندنا		عندک
پیش شماها بود	کان عندکم		عنده
پیش آنها بود	کان عندهم	پیش او	عندها

منازل عامة

فندق (لوكانده)

رستوران (لوقانده)

مطعم (اكل)

مهمانخانه

חנוت (دكان)

دكان

مقهی

قهوة خانه

سینما

سینما

ملهی (تیاترو)

تیئاتر

ممرض

نمایشگاه

شارع

خیابان

دائرة الجواليس

شهرانی

المسحور

مرکز نظام

مدیر جوازات السفر

رئیس اداره تفتیش

(تذکره گذرنامه)

مصلحة السكة الحديدية

ادارت خط آهن

محطة

استاسیون

میدان

میدان

میدان ذو اربعة طرق

حدائق عامة

میدان چهار راه

باغهای ملی

﴿ في الدوائر والوظائف ﴾

البلاط الملكي

الوزارة الداخلية

الوزارة الخارجية

وزارة الصناعة والحرف

مجلس الاعيان

مجلس النواب

بيت الامة (البرلمان)

دائرة الجزاء

حاكم الجزاء

العدلية

دائرة البلدية

امين العاصمة

(پارك سلطنتی) دربار شاهی

وزارت داخلیه

وزارت خارجیه

وزارت پیشه و هنر

مجلس اسنا

مجلس ملی

پارلمان

دیوان جزاء

رئیس محکمه جزاء

اداره عدلیه

شهر داری

رئیس بلدیّه

والی

مُتَصَرِّف

مدیر المعارف

استاندار

فرماندار

رئیس فرہنگ

حُجْرَتِ فِی الصَّبَاحِ

من یقرع الباب

اننی صدیقک

کیف حال الطاقس

انہ یوم جمیل

احضر لی معطافی

الجو بارد جداً

الجو حار الآن

هل تمطر

نعم وسأحضر لك مظلتک

احضر لی کو بآ من الشای

سأحضر لتناول الطعام

کیدست کو بندہ در

من دوست شما هستم

هو اچکونہ است

روز بسیار خوب است

رو سری صرا بیاور

هو اصر روز بخیلی سرد است

حالا هوا گرم است

آیا باران می آید

بلی خواهم آورد چتری شما را

برای یک کوب چای بیاور

خواهم آمد برای خوردن خوراک خوردن

هل سأل احد عني بالامس

سأل عنك محمد

كنت خارج المنزل

اذا جاء مرة ثانية يجب ان

ينظرني

ايا کسی از من پرسيد

محمد از شما پرسيد

من بيرون خانه بودم

چنانچه مرتبه ديگر آمد

باورگو انتظار بگذرد

حجتي في المكتب

هل جاء البريد

نعم جاء الآن

ولك مכתوبان ومجلة واحدة

احضري البريد

هل جاء بريد الطيارة

هل لدينا اشياء معطلة من

الامس

لا ياسيدي

وضعت الرسائل كلها على

مكتبك لامضاءها

ايا پوسته آمد

هانا آمد

دو نامه ويك روز نامه داريد

براي من پست آماده كن

آيا پست هوايي آمد

آيا كار همای پس افتاده از

روز گذشته داريم

نه اي آقاي من

گذا ردم نامه هاراروي

ميز براي امضاء

لمن تكتب هذا الخط

لاختي سعاد

ارسل الخادم ليشتر لي

طوابع برید

عندي مجموعة من طوابع

الملك غازي

هل تحب رؤيتها

يسرني هذا

لقد سألت عنك بالأمس

ذهبت لبيتك الشاهي لأحضر

نقوداً

جئت فقط لزيارتك

سأعود الى بيتي

لماذا انت في عجلة (مستعجل)

انا مشغول جداً اليوم

اذا امكنتك احضر غداً

برای کی این عنوان مینویسید

برای خواهرم سعاد

نوکر را برای من روانه

کن که تمبر بخرد

نزد من تمبر ملک غازی

موجود است

ایامیخواهید آنها را به بینید

بسیار خورسند خواهام شد

دیروز از شما پرسیدم

رفتم بانگ شاهی که پول

بگیرم

آمدم برای دیدن شما

بر میگردم بخانه ام

چرا شما شتابنده هستید

من خیلی کار دارم امروز

چنانچه توانستید فردا نزد ما بیایید

اريدك لبعض الاعمال المالية
المهمة

هل لديك اعمال اخرى ؟
اتصل بي تلفونياً اذا اردت
اي شيء

شمارا برای کار های مالی
میخواهم

آیا کار های دیگر دارید ؟
بمن برس تلفونی چنانچه
هر چیزی میخواستید

عبارات كثيرة الاستعمال

فوق الكل

جداً مبيع

طبقاً للأصل

مرة واحدة

وكذلك ايضاً

حتى الآن

على كل حال

مهما كلف الامر

لا فرق بينهم

بالأثر از همه

خیلی قشنگ

موافق اصل

یک مرتبه

و همچنان ایضا

تا حالا

بهر حال

هر قدر که مطالب سخت باشد

فرق میان آنها نیست

على الأَكْثَر

بالسَّهْلِ الْأَصْلِيِّ

غَيْرِ صَرْفَةٍ

بعد قلیل

بالتدریج

على هذه الفكرة

قبل ان النبی

بهمذه الطريقة

وفقاً لمُرادکم

بناءً على ذلك

مهمها كان قليلاً

مهمها طال الليل

مع انه

لولا انه

الى الأَبَد

للوَقت الحاضر

وهم رفته (غالباً)

بثبوت اصلي

صرار مشدد .

بعد از مدت کمی

تدریجاً (کم کم)

بر این فکر

قبل از آنکه فراموش کنیم

باین وسیله

مطابق مرادتان

بناء بر این

هر قدر کم باشد

هر قدر شب بلند باشد

با وجود آن

ولو آنکه

تا آخر زمان

برای زمان حاضر

رغماً غنی
 من المحتمل
 من الممكن
 عوضاً عن ذلك
 بدلاً منه
 حسب فکری
 علاوهً على ذلك
 کیفما کان
 على اي حال
 بحضور العالم
 على التوالي
 تحت السماء
 في الفضاء
 من هذا القبيل
 عين المطلوب
 نظراً الى ذلك

بمجبوریت من
 محتمل است
 ممکن است
 بعوض آن
 عوض آن
 بر وفق فکرم
 زیاده بر آن
 هر چه خواهد باشد
 بهر حال
 در حضور عالم
 متسلسل
 زیر آسمان
 در آسمان
 از این قبیل
 عین مطلبست
 نظر باینکه

من وقت الى آخر

ينتج من ذلك

مرة في اليوم

مرة اخرى

مرتين في الليل

من ذلك الحين

على فرض

على مهلك

من مدة بعيدة

من مدة قريبة

وبالاختصار

الأمثل منكم

اسود كالفتح

احمر كالدم

ابيض من اللبن

ابيض من الثلج

از وقتی بوقتی

از آن نایج میشود

هر روز يك مرتبه

دفعه دیگر

شبی دو مرتبه

از آن وقت

بفرض آنکه

آهسته باش

از زمان دور

از زمان نزدیک

مختصراً

مأمول است از شما

سیاه مانند زغال

سرخ مانند خون

سفید تر از ماس

سفید تر از یخ

ارقم من الابرّة

انشف من الحجر

اسرع من البرق

ارخص من التراب

دخل فصل الصيف

مر فصل الشتاء

قرب فصل الربيع

اريد ان اخلص منه

سكرت ليلة البارحة

لا تعدل عن هذا المشروع

فرقت فيما بيننا

امش في ادبك

لا تجرأ ان تفعل ذلك

عندما تنتهي تعال الي

يجب ان يتدخل في كل امر

باريکتر از سوزن

خشکتر از سنگ

زودتر از برق

ارزانتر از خاک

فصل تابستان داخل شد

فصل زمستان گذشت

فصل بهار نزدیک شد

میخواهم از او خلاص بشوم

دیشب گذشته هست بودم

از این کار صرف نظر مائید

میان ما تفرقه انداختی

با ادب خود را برو

جسارت که این کار را بکنی

وقتی که تمام میکنی نزد من بیا

میخواهد در همه امور مداخله

بکنند

هذه مسألة يطول شرحها

این مسئله شرحش طولانی

است

عنده هموم كثيرة

رنج بسیار دارد

هذه مشكلة يصعب حلها

این مسئله حل آن سخت

است

اني متحير جداً

من خلی متحیرم

فقد حواسه من الغضب

از غیض حواس خود را

گم کرده

وسّع لي من فضلك

خواهشمندم مهلتی دهی

لا تضايقني

مرا در ضیق نگذار

اعطني كل ما عندك

هر چه داری بمن ده

انتهز فرصة غيابة

غنیمت شمرد دوری مرا

انت السبب في كل ذلك

تو سبب تمام آنها میباشی

لا تقدر ان تجاريهم

نمیتوانی بدرجه آنها روی

لا تفعل شيئاً من نفسك

کاری از پیش خود مکن

في سياق الكلام

در اثناء تعبیر

لَا فَائِدَةَ مِنْ مَعَاشِرَتِهِمْ
 كَادَ أَنْ يُجَنِّبَنِي
 كِدْتُ أَنْ أَطِيرَ فَرَحًا

لَا يُعْجِبُنِي سِوَاهَا

أَحْسَنَ مَا يَكُونُ

دَخَلْتُ فِي نَظَرِي

كَانَ عِنْدَنَا فِي الْإِيلَةِ الْمَاضِيَةِ

فائده از رفاقت ایشان نیست
 نزدیک بود که مراد یوانه کند
 نزدیک بود که از خوشحالیم
 بیرو ازم

کسی را غیر آن دوست
 نمی دارم

بهترین چیزی که ممکن باشد
 بشنظرم رسیدی

دیشب گذشت نزد ما بود

في المركبات

﴿پرسنده و جواب دهنده﴾	﴿السائل والمجيب﴾
السائل احوالت چه طور است	كيف حالك
المجيب خيلى خوب است	جداً جيّد
س كجا بودى	اين كنت
م خانه بوم	كنت فى الدار
س چه ميكنى در خانه	ما تفعل فى الدار
م چيزى نميكنم	لم افعل شيئاً
س بوا درت كجا است	اين اخوك
م با پدرم رفت	ذهب مع ابي
س كي در خانه ماند	من بقي فى الدار
م كسى نماند	لم يبق احد
س در خانه را بستيد ؟	غلقتم باب الدار ؟
م آرى بستيم	نعم غلقناها
س ايانميتر سيد از دزدان	هلاً تخافون من السراق

م	دزدان نميتوانند بالاى ما	لم يتمكن السراق علينا
س	حالا كجا ميروى	اين تذهب الآن
م	مدرسه ميروم	اذهب الى المدرسة
س	كى برمىگردي	متى ترجع
م	ساعت ده	في الساعة العاشرة
س	در کدام اطاق درس ميخوانيد	باي غُرْفَة تدرسون
م	در اطاق بالائي	في الغُرْفَة العالية
س	كى درستان ميدهد	من يُدرّسكم
م	پسر عمو يم محمد	ابن عمي محمد
س	چطور درس اورا ميبينيد	كيف تجدون تدريسه
م	آن بهتر از همه آموزگاران	هو احسن المدرسين
س	ايا نوشتن يادتان ميدهد	هل يعلمكم الخط
م	آري هفته يك مرتبه	نعم في الاسبوع مرة
س	روزي چند مرتبه	كم مرة يومياً يدرّسكم
	درستان ميدهد	
م	روزي دو مرتبه	يومياً مرتين

در شب و روز یانه	س	فی الیل و فی النهار ام لا
آری هر روز شب و روز	م	نعم فی کل یوم لیلانهاراً
ایادر روز پنجشنبه مدرسه	س	هلی تفتیح المدرسه یوم
واز میشود		الجمیس
آری هر روز واز میشود	م	نعم فی کل یوم تفتیح
مگر روز جمعه		الا یوم الجمعة
نیز هم برادرت باشما است	س	اخوک معک ایضاً
برادرم بامن نیست	م	لیس معی اخي
چرا باشما نیست	س	لماذا لم یکن معک
چونکه خیلی بازی میکنند	م	لانّه کثیر اللعب
پدرت او را میزند ؟	س	لم یضربه ابوک ؟
میترسد میگردد	م	یخاف ان یمرب
ایا پول دارد	س	هل عنده دراهم
آری از مادر میگیرد	م	نعم یاخذ من امی
بچه وسیلت از او میگیرد	س	بأی وسیلة یاخذ منها
بخنده او را میشتند میکنند	م	یخدها بالضحک
پس اگر باو پول نداد	س	فاذا ما اعطته الدراهم

م	او را ریشته می کنند بگریه	مخندوها بالبكاء
س	پس ریشته بندی پیش او آسان است	اذن الخداع عنده سهل
م	آری کارش ریشته بندی	نعم شغل الخداع
س	مگر از پدرت نمی ترسد ؟	هل يخاف من ابيك ؟
م	از هیچکس نمی ترسد	لم يخف من كل احد
س	چه از خواهر بزرگت	حتى من اختك الكبيرة
م	بلکه از همه خواهران من	بل من جميع اخواني
س	برادر بزرگت کجا است	ابن اخوك الكبير
م	رفت همزم برای مامی خرد	مضى يشتري لنا حطباً
س	چکار میکنید در همزم	ما تصنعون في الحطب
م	میسوزانیم برای بختن	نحرقه لاجل الطبخ
س	روزی چند مرتبه میپزید	كم مرة في اليوم تطبخون
م	روزی دو مرتبه یا بیشتر	يومياً مرتين او اكثر
س	چرا خیلی میپزید	لماذا كثيراً تطبخون
م	چونکه مهمان بر	لانه يأتينا ضيف

مَنْ هُمُ الضَّعِيفُ	س	کدام هستند مہمانان
مَنْ اَصْدَقَانَا وَاَقْرَبَانَا	م	از دوستان و خویش ومان
فِي كُلِّ يَوْمٍ اَوْ فِي بَعْضِ الْاَيَّامِ	س	در هر روز یا در بعض روزها
بَلْ فِي غَالِبِ الْاَيَّامِ	م	بلکہ در بیشترین روزها
مَنْ اَتَاكُمْ فِي هَذَا الْيَوْمِ	س	کی در این روز آمد پیشتان
الْيَوْمَ مَا اَتَانَا اَحَدٌ	م	امروز کسی برای ما نیامد
اِذَنْ تَعَالٰ لِدَارِنَا	س	پس خانہ ما بیا
اِذَا تَمَكَّنْتُ اُجِبْ	م	اگر توانستم میآیم

* * *

التَّامِيذُ وَالْمُعَلِّمُ	شاگرد و آموزگار
هَلْ كَتَبْتَ دَرَسَكَ	المعلم آیا در ستر نوشتی
لَا يَأْسِدِي سَأْ كَتَبَهُ التَّامِيذُ	نه آقا خواهم اورا نوشت
لَمَّاذَا مَا كَتَبْتَهُ	م چرا اورا ننوشتی
كُنْتُ مُشْغُولًا	ت کار داشتم
مَا كَانَ شُغْلَكَ	م کار ت چه بود
بِعَثْنِي اَبِي	ت پدرم مرا فرستاد

م	کجا تو را فرستاد	الی این بعتک
ت	ببازار صرافرستاد	بعثنی الی السوق
م	چه میکنی در بازار	ما تفعل فی السوق
ت	ماست و خورما میخرم	اشتری لبناً و تمرأ
م	پس چرا دیو کردی	إذن لماذا ابطأت
ت	ببازار بزرگ رفتم	مضیت للسوق الکبیر
م	چه میکنی آنجا	ما تصنع هناك
ت	پی ارزانی میگردم	اطلب الشیء الرخیص
م	چرا پدرت برادر ترا نفرستاد	لماذا لم یبعث ابوک اخاک
ت	چونکه برادرم خانه نبود	لأنّ اخي لم یکن فی الدار
م	چرا دروغ میگوئی	لماذا تکذب
ت	نه بخدا دروغ نمیگویم	لا والله لم اکذب
م	خواه پدر ترا پرسید	سوف أسئل أباک
ت	اگر خواستی او را پرس	ان شئت فاسئلہ
م	اگر گفت تو دروغ میگوئی	فاذا قال انک تکذب
ت	صرا بزنی و بیرون بکن	اضربنی و اطر دنی

م	پس باشو و درسترا بنویس	م	إِذْنُ قُمْ وَ اكْذِبْ دَرَسَكَ
ت	نهیتم و انم چونکه دواتم شکسته است	ت	لَمْ اَتَمَكَنَّ لِأَن مَحْبَرَتِي
م	کی آنرا شکست ای دروغگو	م	مَنْ كَسَرَهَا بِاَكْذَابٍ
ت	شاگردان او را شکستند	ت	كَسَرَهَا التَّالِيفَةُ
م	دوات دیگر بخور	م	اَشْتَر مَحْبَرَةً أُخْرَى
ت	پول ندارم	ت	مَا عِنْدِي دَرَاهِمٌ
م	از برادرت نسیه بگیر	م	اِسْتَقْرَضُ مِنْ اَخِيكَ
ت	برادرم بمن نسیه نمیدهد	ت	لَمْ يَعْطِنِي اَخِي قَرْضًا
م	پس این دواترا بگیر	م	إِذْنْ خذْ هَذِهِ الْمَحْبَرَةَ
ت	قلم من نیز شکسته است	ت	قَلَمِي اَيْضًا مَكْسُورٌ
م	معلوم میشود تذبلی را دوست میداری	م	يُظْهَرُ اَنْكَ تَحِبُّ الْكَسَالَةَ
ت	هیچ تذبلی را دوست نمیدارم	ت	اَبَدًا لَا اَحِبُّ الْكَسَالَةَ
م	پس باشو درسترا بخوان	م	إِذْنْ قُمْ اَقْرَأْ دَرَسَكَ
ت	آری همینکه میفرمایی	ت	نَعَمْ كَمَا تَأْمُرُ

اقرأه بصوت عال م بصدای بلند او را بخوان
 علی عینی یا سیدی ت بالای چشم ای آقای من

* * *

المشتري والبائع خرانده و فروشنده

بکم تبیع الخبز المشتري نان را به چند میفروشی

الحقّه فی تسعة قرانات البائع حقّه را به نه قران

هذا جداً غالي م این خیلی گرانست

انت بکم تشتريه ب تو چند میخریه

فی ستة قرانات م در شش قران

اذهب علی شغلك ب برو پی کارت

لماذا تأذيت م چرا بدت آمد

لأنّك لم تعرف الخبز ب چونکه تو نانرا نمیشناسی

اذن من يعرف الخبز م پس کی نانرا میشناسد

يعرفه غيرك ب غیر از تو نانرا میشناسد

خبزك عتيق و بارد م نان تو کهنه و سرد است

اما تراه حاراً و جدیداً ب نمیبینیش تازه و گ

اذنْ اعطيه في سبع قرات م	پس میدهدش در هفت قرآن
نعم اي مقدار تريد ب	آری چه قدر میخواهی
زین لی نصف حقه م	نیم حقه برای من بگش
ارنی در اهلك ب	پولت را نشانم بده
انت ماعليك : اعطيك م	بتو چه میدهم بتو
اعطني الآن ب	حالا بمن بده
لست حاملاً دراهم م	پول بر نداشتم
اذن متى تعطيني ب	پس کی بمن میدهی
بكرة اعطيك م	فردا میدهم بتو
فاذا ما اعطيتني ب	پس اگر ندادی بمن
لا تعطني بعدها ديناً م	پس از آن بمن نسیه نده
خذ الخبز على هذا الشرط ب	نان را بر همین شرط بگیر
بدل هذا الخبز م	این نان را عوض کن
خذهُ ولا تسكلم كثيراً ب	ببرش و خیلی حرف زن
اذن نقص لي من ثمنه م	پس از قیمتش کم بکن
انا بعته لك بالرخص	ب بارزانی من فروختمش برای تو

لا بل جداً خالی	م	نه بلکه خیلی گرانست
اذهب واسأل الخبازین	ب	برو بپرس از نانواها
انا اعرف ثمنه	م	من قیمتش را میشناسم
ربما انک لم تفهم	ب	شاید تو نفهمی
اسکت لا تتکلم بالسوء	م	ساکت شو بدی حرف نزن
اعطنی خبزی و اذهب	ب	نانمرا بده و برو

* * *

حیاتی المریض والطیب	حیاتی بیمار و حکیم
کیف تری نفسک	الطیب چه طور خود ترا میبینی
اجد نفسی رديئاً	المریض خود مرا بد میبینم
لا تخف سوف تتحسن	ط نترس خواهی خوب شوی
اخاف ان اموت	م میترسم بمیرم
لا لا ما فیک شیء	ط نه نه چیزی در تو نیست
کثیراً ما اعطش	م خیلی تشنه میشوم
هل شربت الدواء	ط آیدوا را خور دی
نعم شربه البارحة	م آری دیشب خور

هل اثر معاك شيئاً ط آیا چیزی بشو اثر کرد

ابداً لم احصل منه نقماً م هیچ نفی از او نبردم

سوف اعطيك احسن منه ط خواهم بهتر از آن بتوداد

اريد دواء يقلل العطش م دوائی میخوام تشنه گی

را کم کند

اعطيك حسباً تأمر ط میدهمت همان جور که میفرمائی

كيف تجدني اليوم م چه طور مرا میبینی امروز

انت اليوم احسن من امس ط امروز تو بهتر از دیروزی

ارجوك ان تتوجه لي م خواهش دارم بمن توجه کنی

لا تكثر شرب الماء ط خیلی آب نخور

لم اتمكن من حرارة قلبي م نمیتوانم از گرمی دلم

ستتحسن شيئاً فشيئاً ط خواهد کم کم خوب شوی

اجد الآن الماء في رأسي م حالادرد میبینم توی سرم

ابتلع حبة من الاسبرين ط يك دانه اسپرین ببلع

ماذا آكل في النهار م چه چیز در روز بخورم

اشرب ماء الدجاج او اللحم ط آب جوجه و گوشت بخور

م	کی خوب میشوم	متی تتحسن صحتی
ط	بعد از دو سه روز	بعد یومین او ثلاث
م	آیا راه رفتن بمن ضرر میکند	هل یضرني المشي
ط	نه بلکه برای ترنفع دارد	لا بل ربما ینفعک

﴿المسافر وصاحب المنزل﴾ ﴿مسافر بامنزل دار﴾

م	آیا یک ابرتمانی دارید برای اجاره	هل عندکم شقة للايجار ؟
ص	آری دارم . ایامیخواهی	نعم عندي فهل تريد شقة
	ابرتمانی که در طبقه اول	فی الدور الاول او الثاني
	یادوّم باشد	

م	میخواهم یک ابرتمانی که در	اريد شقة في الدور
	طبقه اول باشد	الاول

ص	ایامیخواهی . مفروش باشد	هل تريد مفروشة ؟
م	آری میخواهم مفروش باشد	نعم اريدها مفروشة
ص	بفرماتا که نشان بدهم	تفضل لاريكها

م	این ابرتمان خیلی بزرگ است	هذه الشقة كبيرة جداً
---	---------------------------	----------------------

تفضل لا ريك غيرها ص بفرما ديگر يرا بشما نشانی بدهم

هل يتبع هذه الشقة غرفة

اخرى ؟ ايا تابع اين ابرتمان اوطاق

نعم يتبعها اودة للخادم ص آري تابع او اطاق هست

برای نوکر

كم الاجرة ياسيدي ؟ م اقا چند است ايجار او

اتريدها لمدة سنة او ستة ص ايا اورا تامدة يك سال

اشهر ؟ ميخوای ياشيش ماه

ربما ابقى ستة اشهر م شايد تامده شيش ماه بمانم

اقدر اعطيها لك بمائتين ص ميتوانم او را بدو صد و پنجاه

وخمسين قرناً

قران بدهم

انها غالية جداً ياسيدي م اقا خیلی گران است

لا ياسيدي ليست غالية ص اقا زجهت پا کيزگی و منظر

گران نيست

من حيث نظافتها و منظرها

نعم شقة جميلة ولكن م آري ابرتمان مقبول است

الاجرة غالية جداً ولكن اجاره اش خیلی گران است

هل تريد ان اريك الشقة ص آیا میخواهی پرمانی که در
التي في الدور الثاني طبقه ثانی دوم است بشما نشان بدهم
ایوبتک فرق عظیم م آیا میان این دو طبقه فرق
بینها؟ زیادتی هست

لا یاسیدی. هاهي الشقة ص خیر آقای. این است پرمان
انها لیست کبیره جدا م این خبیلی بزرگ نیست
ولیکنها تسعی ولیکن مرا کافی است

تفضل لاریك غرفة ص بهرما که اطاق مخوابرا
النوم بشما نشان بدهم

هل هذه الغرفة تطل على م آیا این اطاق مسلط برا
الشارع خیابان است

لا یاسیدی ولیکنها تطل ص خیر آقای من ولیکن مسلط
على الجنينة بر باغچه است

افضلها لكي لا تيقظني م این را بهتر میشمارم تا که صبحها
ضوضاء مرور العربات وغوغای روندگان مرا
بیدار نه کنند

کم اجرة هذه الشقة م چه قدر است ایجار این ابرتمان
لا اقدر ان اؤجرها باقل ص نمی توانم کمتر از دو صد
من مائتین قران قران او را ایجار دهیم
اقبل ان آخذها بالأجرة م قبول دارم انرا بر حسب طلب
التي تطالبها شما میگیرم

« * *

في البوستة کار بوست

هل أنت البوستة ام لا ؟ آیا بوست رسید یانه ؟
ماهي ايام وصول البوستة چه است روزهای رسیدن بوست
ماهي ايام قیام البوستة چه است روزهای مسافره بوست
عندي جواب اريد رساله جواب دارم میخواهم بفروسم
هل أنت لي جوابات بهذه آیا جوابی در این بوست برایم
البوستة ؟ آمد

لك جواب وجريدة يك روزنامه ويك جواب
برای شما هست

متی أنت البوسنة ؟

چه وقت آمد پوست ؟

وصلت البارحة مساءً

دیروز عصر وارد شد

لك جواب مسجل

يك جواب سفارشی دارید

أين محل توزيع الخطابات

کجا است جای توزیع مکاتیب

هذا هو خطاب لك ايها

این است جواب سفارشی

السيد

شما ای آقا

اشكرك !

تشکر مینمایم

كيف أواصلهم خطابي ؟

آیا جواب من نرسید بایشان ؟

يا علي : هل نسيت ان تضعه

فراموش کردی آیا علی

في البوسنة

مکتوب را بپوست

لا : انا وضعت في الصندوق

نه : کتاب را بدست خدم نهادم

بنفسي

در صندوق

وانا عنونته بالضبط فمن

ومن آدرس را بطور واضح

المستحيل انه يكون قد فقد

نوشتن و محال است که گم بشود

سأذهب حالاً واستفهم من

پس الان میروم و جواب میبگیرم

البوسنة

از پوست

ارسالت خطاباً لبغداد فلم
مکتوبی فرستادم ببغداد و او
یصل نرسید

انني مستغرب من ذلك !
من متعجبم از آن !
متی ارسال خطابك ؟
چه وقت فرستادی مکتوب ترا
من قبل عشرة ايام
قبل از ده روز

كيف علمت انه لم يصل
از کجا فهمیدی آن نرسید
من خطاب واصلني الآن
از جوابی که الآن بمن رسید
من فضلك دعني اري
خواهش دارم بگذار که
الضرف
پاکتر ببینم

انه ختم في بغداد في الخامس
آن مهر پوست شده در بغداد
عشر من الشهر. واليوم سابع
بشمارخ پانزدهم ماه و امروز هفدهم
عشر مضي عليه يومين في
است دو روز براو گذشت که
الطريق
در راه است

في القهوة

در قهوه

تعال نذهب الى القهوة

بيا برويم قهوه خانه

تفضل لنذهب

بفرما تا برويم

هل تشرب الشاي ؟

آيا جائي مينوشي

كلا فاني اريد ان اشرب قهوة

نه من مينخوايم قهوه بخورم

وانت ياسيدي ماذا تشرب

وشما آقا چه مينوشييد

انا اشرب الشاي

بنده چائي مينوشيم

أتسمح ياسيدي باعطاء

آقا اجازه ميدهي بدادن اين

هذه الجريدة

روزنامه

نعم تفضل خذها فاني

آري بفرما بگيريد چون بنده

قرأتها

خواندمش

هل تهتمك الاخبار

آيا باخبار سياسي را اهتمام

السياسية ؟

داريد

لا ياسيدي فاني اطالع

نه آقا بنده بأمور تجاري

الاخبار التجارية فقط

مطالعة مينمايم

لا توجد اخبار مهمة في
هذه الجريدة

دعنا ندفع ما علينا
ونذهب

دعني ادفع الآن وانت
تدفع مرة اخرى

اشكرك دعني ان ادفع انا
متشكرا بگزار من بدهم

در گردش

في الفسحة

هنا يوم جميل !
احب ان اتفصح
هيا بنا نتفصح
اينما اذهب تأتني معي ؟
نعم انا مستعد ان ارافقك
تفضل نذهب الى الحديقة العامة
اصروا روز خوشی است
دوست دارم که گردش کنم
برای تفریح مهیا بشوید
هر کجا میروم همراه میثانی
آری به همراه بودن تو حاضرم
بفرما برویم باغ ملی

ماذا يوجد هناك ؟

هناك يوجد اسباب الراحة

و ثمّ النسيم

هل الحديقة بعيدة ام

قريبة

نعم انها قريبة بقرب

المصرف (البانق) الملى

انها الحديقة جميلة ولا يوجد

نظيرها في العواصم

الكبرى

انظر الى هذه الاوراد

النضرة والاشجار العاليه

اسمع تغريد البلابل

الشجيه

هيا لنجلس تحت ظل هذه

الشجرة قليلا امام البركة

آنجا چه پیدا میشود

وسائل آسایش هم نسیم

خوشی و بوئیک میباشد

ایا آن باغچه دور یا نزدیک

است

آری نزدیک بانك ملى

میباشد

این باغچه بسیار خوش صدا

است و نظیر او فقط در پایتخت

های بزرگ پیدا میشود

نگاهی باین گلهای لطیف کن

و درختهای بلند

گوشه‌هاى بچه بلبل

خوش آواز را

بفرما زیر سایه این درخت

بنشینیم بکندری مه

و نشاهد قوران الماء من
داخلها و سبج البطح فيها
حقیقة ان هذا المنظر
لیعجبني كثيراً
دریاچه که فراوان آب و صرغ
آبها مشاهده بنمائیم
الحق این منظر را بسیار
خوشی میدارم

بین محبوب و حبیبتها

یا عزیزتی رفقا بحالی
ماذا صنعتُ بحالك
اتلنی حبك یا عزیزتی
ای عزیزم رفقت کن بحالم
چه کردم بحال تو
ای عزیزم دوستی تو مرا تلف
کرد

لماذا؟ تحبني یا سیدی
لأنك ملیحة جداً
و أنت ایضاً ملیح مثلي
فهل تحبيني انی
نعم یا سیدی اکثر من حبك
از برای چه مرا دوست میداری
چونکه خیلی خوشگل هستی
و شما هم مانند من خوشگلی
آیا تو مرا دوست میداری
آری ای آقا بیشتر از دوستی تو را

اذن ارجو منك شيئاً

پس خواهش دارم يك چيزی

از تو

وما ذلك الشئ يا سيدي ؟

و آن چه چيزی است ای آقا

نحتم في الحديقة كل يوم

در باغچه هر روز جمع ميشويم

في اي وقت نجتبع

در کدام هنگام جمع ميشويم

نجتبع وقت العصر

هنگام عصر جمع ميشويم

لا يمكن في ذلك الوقت

نيتوانم در آن هنگام

اذن بأي وقت تمكثين

پس در کدام هنگام ميتوانی

وقت ان ينام والدي

هنگامی که پدرم ميشواید

مئي ينام ابوك ؟

کی پدرت ميشواید ؟

كل يوم بعد الظهر

هر روز بعد از ظهر

الآن اين تذهبين

پس حالا كجا ميروی

اريد ان اشترى باقة ورد

ميخواهم يك دسته گل ميشوم

من اي اقسام الورد تشتري

از چه جور گل ميشوی

من الورد الأحمر الطيب

گل سرخ خوشبو

صوره دعوت

- ١ -

حضرة الأخ العزيز .. مع تمام الاحترام نتقدم اليكم
 بتضام افكاركم ومضائقه ونواطركم السامية . بما يأتي بتاريخ
 ٩ رمضان وعندنا تأزف الساعة الرابعة . بمقد في عمارة
 مدرسة الهندسة لتتدل شتمل من اناس محبين المعارف
 وشبان . هم من المرفقة كخلاصة هذه المدينة . كل ذلك
 لهذا كره باسم يومه بالهندسة العامة . ويسبب انتشار المعارف
 والعلوم . لهذا باسم المعارف نتقدم اليكم بطلب حضوركم
 الشريف في الحاضرين بالوقت المزور وبالحمل المذكور . وبهذا
 يدخل السرور على قلوب الحاضرين اولاً . وتستفيد البلاد
 من آرائكم ومطامئكم في هذا المقام . ثانياً الرجاء ان تقع
 هذه الدعوة منكم موقع التبول . وبذلك نرجوا من
 المصروفين . وهذا نرفع لكم الى مراتب الخلافة المصم
 دامت ايامكم بالسعادة حافلة ما

صورت دعوت

- ۱ -

برادر عزیز .. بانهایت توقیر تصدیق افزای خاطر معرفت
 مظاهر عالی میشود که بشاریخ ۹ شهر رمضان چهار ساعت
 از دسته گذشته در عمارت مدرسه سعادت . انجمنی از
 آقایان معارف خواه و جوانان دانش این ربرو شهر تشکیل
 مییابد تا در امر که خیلی مایه نفع عموم و انتشار معارف
 از مقام منبع جناب عالی نیز ممتنی است که در وقت مزبور
 بمحل مذکور تشریف آورده بر سرّت و بهجت حضار
 بیفزایند و حضور سعادت موفور و آراء شریف بتکمیل
 آن محفل فرخنده را سبب شوند - امید است که باجابت
 این دعوت موفق شده دوستدار راقرین امتنان فرمایند -
 در این ضمن مراتب خاوصی صمیمی خود را بجناب مستطاب
 عالی ابلاغ میکنند . ایام سعادت مستدارم و برقرار باد ما

قبول الدعوة

- ۲ -

الآن وصلتی رقیمتکم الشریفة . ونظراً الى انی کثیر
 الرغبة بالأجتماع والاقتران مع الاصحاب والاحباب . اولاً .
 والى ان لی عظیم الشوق بما یرضی الله . ثانياً : لهذا فانی فرح
 ومنتهبط بدعوتکم هذه . لما فیها من اجتماع الاحباب وحضور
 الاسباب ارجو ان لا یحدث ما یسبب التأخیر لأنی لکم
 بهذا الوعد ولا اصدعکم اکثر من هذا ما

قبول دعوت

- ۲ -

مرفوع محترمه الآن زیارت شد واز اینکه باقتضای
 دوستی و یگانگی بنده را بملاقات دوستان دعوت نموده
 نهایت امتنان دارم بخواسته خدا شرفیاب خواهم شد واز
 ملاقات جنابعالی وصیحت ذیمرت دوستان کسب فرح

وسرور خواجه نمود و اميد وارم كاري حجتك باعث توفيق
حقير در اينجا باشد رخ نهد و بآيضا اين وعد فائز شوم
زياده تصديق نميدهد ؟

الاعتذار في التأخير عن اجابة الدعوة

- ٢ -

انتهت اليّ بكل سرور وارتياح . رسالة المودة والحب
التي بعثتموها نحوي . اما الدعوة للاجتماع بالاصحاب
والأصدقاء التي شرفتموني بها . فهذه ما جعلتني اشكر لكم
اخلاصكم . ولكن مع الأسف ومع كمال الشوق للاجتماع
بين ذكركم وبتمام الشوق للمعتمول على هذه الساعات
الاجتماع بالرفقاء . عرض لي لسوء الحظ ما يوقني عن ذلك
لهذا فاني مع تمام الأسف أقدم اليكم بالاعتذار وأتمنى العفو

عن ذلك . هذا واني ارجو ان لا اُحرَم من لذة هذا الاستمتاع
في وقت آخر فيجبر مني ما انكسر في هذا . وان اخرج
من هذه الوحدة في وقت آخر لنتم بذلك الوحدة الاخوية
بيننا دائماً ؟

اعتذار در تأخیر اجابت دعوت

بسم الله الرحمن الرحيم

مراست که دوستانه آن جناب زینت و رود بخشید
و دعوتی که برای دیدار احباء و دوستان فرموده بودید
زاید الوصف مایه تشکر خاطر گردید ولی باز جود کمال میل
و شوقی که بامتفاضه صحبت با سعادت واستدراك ملاقات
رفقا داشته و دارم بدوختانه کار مهمی در پیش آمده لهذا
بانهایت تأسف امیدوارم که معذرت مرا قبول و ببلطف
عظیم خود عفو فرمائید - باز هم رجا مندم که موفق شوم

در آتیه اینچنین ما را بحسن تلافی جبر آن نمایم و از عهدہ
این کار بخوبی و ایام یگانگی مستدام باد ؟

تمنیه مسافر

— ۱ —

روحي فداك : مع تمام الانس والارتياح اتقدم
لمزاحمة اوقاتكم الشريفة فاعرض لكم . اشد ما كان فرحنا
شديداً عندما سمعنا بأوبتكم من سفركم سالمين . ورجعتكم الى
وطنكم واحبا بكم بعد تلك الفرقة الطويلة : سرورنا كثيراً
وفرحنا برجوعكم مشيعين ومستقبلين بالألطف والآلية
والراحة بعد تلك المشقة والأذية . وبعد ان قررت اعينكم
باجتماعكم مع من تحبون من الاصدقاء والاقرباء . وطيبة
اوقاتكم وخاطرکم . بذلك دامت ايام سعادتكم ؟

تہنیت مسافر

— ۱ —

فدایت شوم . با کمال خوشحالی مزاحم اوقات شریف
 گردیده عرض میکنند از استماع آنکہ بحمد اللہ سالماً از
 مسافرت خود مراجعت کردہ و بعد از آن ہمہ مفارقت
 ودوری تشریف فرمای موطن خویش شدہ اید نہایت
 مسرت و بہجت حاصل گردیدہ و خیلی خوشنودم کہ با بدرقہ
 الطاف الہیہ از مشقت و زحمت سفر رہائی پیدا کردہ
 و بدیدار خویشان و اقرباء و دوستان و رفقا چشمستان روشن
 و خاطرتان شاد و خرم شدہ است۔ ایام مسرت مستدام باد

صورۃ تعزیتہ

— ۵ —

جناب الاجل الاکرم . . . زید اقبالہ
 آلمنا ما التقمیناہ من الخبر الموحش فی وفاة المرحوم

اخيكم طاب ثراه . وبتهام الأسف وعلى الرغم منا . نتقدم اليكم
 بالتعزية والتسليمية نسأله تعالى ان يعيضكم عنه بالصبر الجميل
 وبالسلوان في هذا المصاب ما

صورت تعزيت

— ۵ —

جناب اجل على . . . زيد اقباله
 خبر وحشت اثر فوت مرحوم اخوی طاب ثراه . ما به
 کمال اندوه و تحسر گردیده بانهايت افسوس و غم بجنا بعالی
 تعزيت و تسليت ميگريم و از درگاه باری صبری جمیل در
 این مصيبت برای جناب عالی مسئلت ميکنم ما

جواب التعزيت

— ۶ —

جناب الامجد الاغر
 وصلتني رسالتكم المشعرة على تعزيتي وبها اكسبتني

السلامی فی هذه المصيبة التي « وبلا مبالغة » تركتني اسير
 المحنة والاذية لا أقدر ان أوفيكم تشكراتي وامتناني ارجو
 لكم عمراً طويلاً وسعادة من الله تعالى دائماً ؟

جواب تعزيت

— ۶ —

جناب محبت وعزت نصاب
 نگارش بتهزيت آن جناب دائر اين داعي واصل
 گردیده و در اين مصيبت عظمه كه بي اندازه خاطر مراد و چار
 اندوه و ملامت تسلي حاصل گشت با كمال امتنان از جناب الى
 شكر گزدام و اميدوارم كه خداوند عمري طويل بجناب عالي
 كرامت فرمايد ؟

من والد لولد

— ۷ —

عزيزی و نور عینی — اعلم انك احلى الي من نفسي

ولا یخطر بفکری من هو اعز و اغلی علی منک لیت شمري
افیصیر مع هذه الحالة ان اكون محروما مما ارجوه منك
مع انک بالغ الدرجة التي تعقد علیها الآباء الآمال لبلوغ
اولادها اياها من العلم والمعرفة لامن الجلوس مع البطالین
طبیعی انک لانکون المقصّرین ؟

از پدر پیسر

— ۷ —

نور چشم عزیزم - بدان که تورا از حال خود شیرین تر دارم
و کسی مانند تو در خیالم نمی گذرد آیارو است با چنین حالت که
انچه مقصود من است بعملی نیاید و آن رسیدن تو است
بمراتب بزرگ که پدران خود را سرافراز نمائی همانا بلندی
و بزرگی بدانش و بینش است که نه بدشستن با بیکار ان البته
کوتاهی نخواهی نمود ؟

من ولد لوالده

— ۸ —

روحي فداك .. وجودي وكل ما عندني منك لا اعرف
من يتطلب لي الخير غيرك وانا عبد من عبيدك كيف لا اؤدي
واجب نعمة من شكره عين شكر الرب ويحسن بي ان اسكت
قاصراً واعترف عاجزاً حيث كنت مشغولاً بمطفكم صغيراً
ومن نعم الله ان بقيت لي هذه النعمة كبيراً . ومن الضروري
ان احتفظ بها ارجو ان تقطعوا عني معلوماتكم على الدوام

از پسر پسر

— ۸ —

فدايت شوم : هستي و نيستي من از شما و جز شما کسی
خیلی خواهی ندارم بنده از بندگانم چه گونه ادای شکرانه
نعمت کسی کنم که شکرانه او شکرانه پروردگار بهتر است
که زبان بندم واعتراف به عجز نمایم چنانچه مشمول الطاف

آنجناب در کودکی بودم بفضلی خداوندی این نعمت در
بزرگی پاینده خواهد بود البته از احوال خود اطلاع
خواهید داد؟

صورة مکتوب

من طهران في ۰۰۰

حضرة الصديقي المحترم ۰۰۰

بعد التحية ويزيد الاشواق لقد وصلت الى طهران
عاصمة ايران بعد ان بتنا ليلة في کرمانشاه واسترحنا قليلا في
همدان فوصلنا في الساعة الرابعة بعد الظهر فوجدناها بلدة
عظيمة كأنها من عواصم اوربا شوارعها كثيرة ومتسعة للغاية
ومبلطة بالاسفلت، فنادقها جميلة وفيها عدة دور سينمائية راقية،
وفي اكثر طرقها باصات من الطرز الحديث تنقل الركاب
لداخل والخارج بغاية الانتظام !

اما طقسها فهو معتدل اشبه بهواء بغداد الا انها اقل حرارة
وعلى بعد نصف ساعة بالسيارة في شمال طهران تقع شمرانات

مضيف الطبقة الراقية والمتوسطة بل للشعب عموما حيث
اجرة النقل لا تزيد على العشرة فلوس فهي اقرب من عالية
لبنان الى بيروت فهي ذات الهواء الطلق والمساء العذب
والاشجار الباسقة فآمنى لكم ايها الصديق ان تكونوا معنا
بهذه الزهرة الجميلة وفي اختتام ارجو تبليغ تحياتي العاطرة الى
عموم الاخوان والسلام

ترجمه

از طهران في ...

دوست عزيز مكرم بنده

بعد از السلام وادارت مندی و اشتیاق در ساعتی سعید
بتهران ورود نمودم که پای تخت ایران است پس از توقف
یک شب در کرمانشاه و قدری در همدان استراحت کردم
و وارد شدم بتهران ساعت چهار بعد از ظهر دیدم شهر بسیار
بزرگی است گویا، از پای تختهای یروپ است خیابانهای آن
بسیار پهن است بی اندازه و تمام آنها با اسفلت فرش شده

و مهمان خانهای آن بسیار خوش طرز و خوش منظر و در طهران
چندین سناها هست در کمال خوبی است در خیابانها
اتومبیلهای گرایه برای مسافرین در شهر و بیرون طهران
و هوای آن با کمال اعتدال است خیلی شبیه بهوای بغداد
است ولی قدری خرنك تر از هوای بغداد است و بقدر
مسافت نیم ساعت با اتومبیل طرف شمال طهران شمیرانات
هست اشخاص بزرگ و با ثروت و متوسطین بلکه برای هر کس
مایل باشد بجهت آنکه اجرت اتومبیل علاوه بر ده فلس
نمیشود و شمیران قریب تر است از عالیله لبنان تا بیروت
و آنجا دارای هوای خوش و آبخوش گوار و درختهای
خوش منظر پس ارزو میکنم ای دوست عزیزم که باما
باشید درین گردش و تنزه خوش منظر . و در خانه استعدا
دارم که ادارت و اخلاص مرا به عموم دوستان و برادران
برسانید . والسلام

انتهی